

Základná škola BAČKOVÍK
Bačkovík č. 63, 044 45 Košice - okolie

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre primárne vzdelávanie ZŠ

KLÚČE K ŽIVOTU

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01.09.2012		

Platnosť dokumentu: do 30.09.2016

Obsah:

1	Úvodné identifikačné údaje	4
2	Všeobecná charakteristika školy	5
2.1	Zameranie školy a stupeň vzdelania	5
2.2	Charakteristika školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického zboru	6
2.4	Charakteristika žiakov	7
2.5	Dlhodobé projekty	7
2.6	Spolupráca so sociálnymi partnermi	7
3	Charakteristika školského vzdelávacieho programu	9
3.1	Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzd. programe	10
3.2	Profil absolventa	13
3.3	Pedagogické stratégie	15
3.4	Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	17
3.5	Záujmová činnosť	28
3.6	Začlenenie prierezových tém	28
3.6.1	Environmentálna výchova	28
3.6.2	Multikultúrna výchova	30
3.6.3	Mediálna výchova	32
3.6.4	Osobný a sociálny rozvoj	33
3.6.5	Dopravná výchova	34
3.6.6	Ochrana života a zdravia	36
3.6.7	Tvorba projektu a prezentácia zručností	37
4	Školský učebný plán	39
5	Charakteristika vzdelávacích oblastí	41
5.1	Jazyk a komunikácia	41
5.2	Matematika a práca s informáciami	43
5.3	Príroda a spoločnosť	45
5.4	Človek a hodnoty	46
5.5	Človek a svet práce	48

5.6 Umenie a kultúra	48
5.7 Zdravie a pohyb	50
6 Organizácia vyučovania	52
6.1 Materiálne podmienky školy	53
6.2 Personálne podmienky	53
6.3 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	54
6.4 Vnútorňný systém kontroly a hodnotenia	54
6.5 Hodnotenie pedagogických zamestnancov	67
6.6 Hodnotenie školy	70
6.7 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov	71

1 Úvodné identifikačné údaje

Názov a adresa školy	ZÁKLADNÁ ŠKOLA BAČKOVÍK, Bačkovík č. 63, Košice - okolie
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠKVP	30. august 2012
Miesto vydania	Základná škola Bačkovík, Bačkovík 63, Košice- okolie

Predkladateľ:

Základná škola Bačkovík

Bačkovík 63

Košice - okolie 044 45

IČO 710061374

Riaditeľ školy: Mgr. Jana Rubická

Koordinátor pre tvorbu ŠKVP: Mgr. Jana Rubická

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Mgr. Jana Rubická	Riaditeľ	055/6964291		skola@zsbackovik.edu.sk	
Bc. Zuzana Vargová	učiteľ	055/6964291		skola@zsbackovik.edu.sk	

Zriad'ovateľ:

Obec Bačkovík
Bačkovík 41
Košice - okolie 044 45

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Ing. Ľuboš Zuskár	Starosta obce	055/6964206		obecbackovik@stonline.sk	

2 Všeobecná charakteristika školy

2.1 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Naša škola bola zriadená s účinnosťou od 1. mája 2001. Jej poslaním je poskytovať vzdelanie svojim žiakom na prvom stupni. Sme škola neplnoorganizovaná t. j. menejtriedna základná škola. Nachádzame sa v malebnom prostredí obkolesenom Slanskými vrchmi. Krásna okolitá príroda poskytuje množstvo príležitostí na pohyb, šport žiakov, na výučbu predmetov prírodovedy, vlastivedy, telesnej výchovy, hudobnej i výtvarnej výchovy.

Na základe analýzy práce školy sme identifikovali pozitíva i negatíva školy, ktoré nám signalizujú, čo všetko máme zmeniť, čo ponechať tak, aby náš výchovno-vzdelávací systém mal stále vyššiu a vyššiu kvalitnú úroveň.

2.2 Charakteristika školy

Naša základná škola sa nachádza v jednej budove s materskou školou. Je to jednopodlažná budova. Máme dve učebne, z toho je jedna odborná - IKT. V nej sa uskutočňuje výučba predmetov s použitím výučbových CD, a zároveň v nej prebieha výučba záujmových útvarov. Pedagogickí pracovníci majú pre svoju prípravu na výučbu vlastnú miestnosť. Pri výučbe využívame modernú didaktickú techniku, moderné učebné pomôcky, ktoré sú pre našich žiakov zaujímavými a atraktívnymi. Tieto sa pravidelne, podľa potreby, dokupujú. Stav nábytku v priestoroch školy a v učebniach je výborný.

Boli zakúpené nové lavice a stoličky, ktoré spĺňajú hygienické predpisy. Do všetkých priestorov školy bol zakúpený nový nábytok. V priebehu dvoch rokov bola škola zrekonštruovaná: osadili sme plastové okná, vo vstupnej hale plastovú vstupnú bránu. Na chodbách bola položená nová dlažba, zrealizovaná maľba. Kompletne boli zrekonštruované aj sociálne zariadenia a vonkajšia fasáda školy.

Škola nemá telocvičňu. Disponuje však športovým ihriskom, ktoré využívame počas celého školského roka. Zároveň naša škola disponuje aj rozľahlejšími vonkajšími priestormi. Pred školou sa nachádza veľká trávnatá plocha, ktorú využívame v rámci učebného procesu.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v priestoroch našej školy čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na úpravu a estetiku priestoru chodieb, učební, školského dvora. Na nástenkách aktuálne informujeme o aktivitách školy, prezentujeme prácu našich žiakov z hodín výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, záujmovej činnosti. Niektoré nástenky sú tematicky zamerané na obsah jednotlivých vyučovacích predmetov a slúžia ako didaktické pomôcky.

Keďže sme malá škola, vzťahy v nej budujeme na priateľskej, rodinnej atmosfére. Vedíme k tomu žiakov od prvého vstupu do školy. Bližšie vzťahy nadväzujeme aj medzi pedagogickými i nepedagogickými pracovníkmi, žiakmi a rodičmi žiakov.

2.3 Charakteristika pedagogického zboru

Náš učiteľský zbor združuje skúsených pedagógov s dlhoročnou praxou i začínajúcich, mladých. Pedagógovia sú plne kvalifikovaní na výkon svojho zamestnania. Zároveň si rozširujú svoje vzdelanie. Svoju odbornosť prehľbujú účasťou na školeniach, seminároch v rámci ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov. Sú vyškolení v práci s počítačmi, plánujú štúdium cudzích jazykov. V škole pôsobí učiteľ náboženskej výchovy.

Škola veľmi úzko spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradňou na Opatovskej ulici a so Školským úradom v Bidovciach.

V rámci zachovania celkovej úrovne kvality výchovno-vzdelávacieho procesu má naša škola tieto ciele:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.

- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, knihovník atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠKVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

2.4 Charakteristika žiakov

Žiaci, ktorí navštevujú našu školu sú priamo z obce Bačkovík. Sú to žiaci prvého stupňa. Po ukončení primárneho vzdelávania na našej škole pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky v blízkych spádových obciach. Cesta do našej školy im trvá niekoľko minút.

Väčšia časť našich žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného a menej podnetného prostredia.

2.5 Dlhodobé projekty

Projekčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaradovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive.

- Vyučovanie podporované počítačom

Výstupy z týchto projektov prispievajú k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu v oblasti využívania interaktívnych metód vyučovania a zvyšovania počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov.

2.6 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi - žiakmi a ich rodičmi.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú členmi Rady školy. Všetci sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi. Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Pomoc rodičov naša škola využila i pri rekonštrukcii školského interiéru a exteriéru. Jednou z hlavných úloh školy bude otvorenie spolupráce s rodičmi na školskom vzdelávacom programe.

Naša škola sa snaží, a aj naďalej bude snažiť o to, aby pritiahla rodičov do procesu chodu školy, do stavu, že im bude na ňom záležať. Ide nám o to, aby žiaci trávili vyučovací čas v dôstojnom prostredí, a aby pri riešení akýchkoľvek problémov participovali rodičia, aby boli všetci na školu v ich obci hrdí.

Spolupráca s obecným úradom

Pri našej práci nás všemožne podporuje obec, na čele so starostom obce. Všetmožne nám vychádza v ústrety, podporuje nás v našich aktivitách ako je záujmová činnosť žiakov, zakupovanie didaktických pomôcok, pri rekonštrukciách školských i mimoškolských priestorov, pri riešení vzniknutých problémov.

3 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

Kľúče k životu

„Čokoľvek sa v škole robí, nech slúži a napomáha budúcemu životu“
J. A. Komenský

Kľúč chápeme ako symbol otvárania dverí do života. Je materiál /učivo/ a my chceme vybaviť žiakov potrebnými zručnosťami, aby s ním vedeli zaobchádzať, postojmi, aby vedeli kedy a prečo s ním zaobchádzať. Chceme ich učiť rozoznávať, kde sa ktorý kľúč hodí. Naučiť ich odolávať lákavým dverám, nie každé stoja za to ich otvoriť. Učiť ich, ako sa chovať pred otvorením dverí, ako pri vchádzaní do nich.

Chceme svojim žiakom predat' aj kľúče k zdravému životu. Tým chápeme zdravé vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi, medzi žiakmi a ostatnými zamestnancami školy, medzi žiakmi navzájom, založené na základných pravidlách slušného chovania a konania, vzájomnej tolerancii, pomoci a rešpektovania druhých. Chceme žiakom predávať námety k zdravému spôsobu života, telesnému, duševnému i sociálnemu.

Chceme svojim žiakom predávať kľúče k životu zmysluplnému. Učiť ich hodnotiť reálne seba, svoje možnosti, oceňovať ostatných, vedieť sa rozhodovať, vedieť sa orientovať v zložitých situáciách dnešného života.

Chceme svojim žiakom predávať kľúče k životu spokojnému. Každý by mal zažívať úspech, pocit pokroku a zlepšenia, prísť na to, čo vie, čo má rozvíjať, aby žil a pracoval spokojne pre seba, svoju rodinu i celú spoločnosť.

Chceme svojim žiakom predávať kľúče k rôznym dverám, aby sa všestranne rozvíjali, a zároveň aby nachádzali svoje osobné špecifiká, mohli sa vzdelávať podľa svojich individuálnych možností. Budeme ďalej rozvíjať to, čo sa nám doteraz darilo. Zameriame sa taktiež na rozvíjanie zručností žiakov na informačné a komunikačné technológie.

Chceme predávať kľúče všetkým našim žiakom. Pomôcť tým, ktorí majú zložitejšie sociálne, zdravotné a iné podmienky. Poskytneme im v spolupráci s odborníkmi zodpovedajúci individuálny prístup.

3.1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre daný stupeň vzdelania vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní a v Štátnom vzdelávacom programe.

Naša škola umožní všetkým žiakom rozvoj kľúčových kompetencií ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- budeme poskytovať žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie
- umožníme žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého
- budeme podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov
- budeme vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievat' sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie
- budeme podporovať interpersonálne spôsobilosti, najmä schopnosti otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu

- budeme viesť žiakov k tolerancii a ak akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt

- naučíme žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niest' zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

Za kľúčové kompetencie považujeme: komunikačné spôsobilosti, matematickú gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti, spôsobilosti naučiť sa učiť sa, riešiť problémy, spôsobilosti osobné, sociálne a občianske, spôsobilosti chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadania žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase.

Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka,

- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií,
 - zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
 - rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
 - vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovne prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
 - zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky.
- b) **posilnene úlohy a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
 - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
 - rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.
- c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:
- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom - rodičom,
 - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerancie a radosti z úspechov,
 - vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
 - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
 - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
 - zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
 - nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami,
 - presadzovať zdravý životný štýl,
 - vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
 - vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania.

- d) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:
- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
 - podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
 - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov.
- e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
 - vybudovať viacúčelové športové ihrisko,
 - využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
 - pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

3.2 Profil absolventa

Absolvent 1. stupňa našej základnej školy by mal vystupovaním robiť dobré meno našej škole, mal by byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine i v spoločnosti. Mal by byť schopný starať sa o svoje fyzické i duševné zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy.

Absolvent našej školy si má osvojiť základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudne základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvíjanie svojich spôsobilostí a osvojí si základy používania štátneho i cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňov vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti)**:

- (a) **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**
- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,

- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

(b) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

(c) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

(d) kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok.

(e) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

(f) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom.

(g) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,

- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

3.3 Pedagogické stratégie

Pedagogické stratégie sú postupy, metódy a formy práce, príležitosti a aktivity, ktoré vedú k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií našich žiakov. Sú uplatňované pri výučbe i mimo nej všetkými pedagogickými pracovníkmi.

Kompetencie k učeniu:

- vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme kladný vzťah k učenie
- podporujeme rôzne prijateľné spôsoby dosiahnutia cieľa
- učíme žiakov samostatne vyhľadávať a spracovávať potrebné informácie
- na začiatku hodiny zoznámime žiakov s cieľom hodiny a na konci hodinu zhodnotíme
- uplatňujeme individuálny prístup k žiakom a pomáhame im hľadať efektívne spôsoby učenia
- zadávame žiakom samostatné práce a úlohy v jednotlivých predmetoch, kde si zvolia vhodné postupy a hodnotia výsledky
- postupne volíme témy prác, ktoré vedú k hľadaniu súvislostí a spojeniu poznatkov z rôznych oborov
- učíme žiakov kriticky zhodnotiť výsledky svojho učenia

Kompetencie k riešeniu problémov:

- učíme žiakov nebáť sa problémov, nie je to hrozba, ale výzva
- predkladáme problémové úlohy a vytvárame problémové situácie, čím ich učíme prakticky riešiť
- prijímame a oceňujeme rôzne spôsoby riešenia
- -podporujeme skupinovú spoluprácu pri riešení problémov, vzájomnú konfrontáciu skúseností a a vedomostí zo školy i mimoškolského života
- umožňujeme žiakom vyhľadávať potrebné informácie, triediť ich a prepájať s učivom
- nechávame žiakov obhajovať ich rozhodnutia, riešenia, závery

Kompetencie komunikatívne:

- zameriavame sa na rozvoj komunikačných schopností v materskom jazyku, v komunikačných a informačných technológiách
- podporujeme vhodnú komunikáciu medzi žiakmi, medzi žiakmi a učiteľmi a ostatnými dospelými
- učíme žiakov počúvať, pozorovať, reagovať, diskutovať a súčasne rešpektovať sa navzájom
- vedieme žiakov k súvislému jazykovému i písomnému prejavu
- učíme žiakov k vyjadrovaniu svojich názorov a myšlienok

Kompetencie sociálne a personálne:

- učíme žiakov spolupracovať a vzájomne si pomáhať
- učíme ich základom práce v skupine, stanovovať si pravidla a dodržiavať ich
- rozvíjame schopnosti zastávať rôzne role v skupine, hodnotiť svoju prácu, jej význam a prínos, prácu ostatných a celej skupiny
- podporujeme integráciu žiakov
- vedieme žiakov k odmietaniu všetkého, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi navzájom a žiakmi a dospelými
- podporujeme pomoc starších žiakov mladším

Kompetencie občianske:

- vyžadujeme dodržiavanie dohodnutých pravidiel, vnútorného poriadku školy, pravidiel chovania sa pri školských i mimoškolských akciách a umožňujeme žiakom podieľať sa na ich tvorbe
- netolerujeme hrubé, agresívne a vulgárne správanie
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania sa, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu, ani prejavy ich podpory
- vedieme žiakov k sebaúcte, k úcte k druhým ľuďom
- využívame pomoc odborníkov mimo školu
- rozumne a zodpovedne využívame výchovné opatrenia
- disciplinárne priestupky riešime individuálne, odmietame princíp kolektívnej viny a trestu
- vedieme žiakov k osvojovaniu si návykov v situáciách ohrozujúcich ich zdravie a bezpečnosť
- podporujeme a oceňujeme zapájanie žiakov do súťaží

Kompetencie pracovné:

- vedieme žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci, prácou netrestáme
- vytvárame podnetné a tvorivé pracovné prostredie
- výučbu dopĺňujeme praktickými exkurziami a besedami

- vyžadujeme plnenie povinností a záväzkov
- vedieme žiakov k udržovaniu poriadkov na pracovnom mieste
- dodržiujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri všetkých činnostiach.

3.4 Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

V našich podmienkach školy ide predovšetkým o rómskych žiakoch, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Nielen my, ale aj všetky ďalšie školy hľadajú metódy na zníženie negatívneho dopadu dysfunkčných sociálnych podmienok na osobnostný, vzdelávací a profesionálny vývin rómskych detí a mládeže, pokusy o zamedzenie ďalšieho prehĺbovania sociálnej exklúzie tohto etnika s hrozivými následkami, a to so stupňovaním negatívneho stavu vo všetkých aspektoch ich života (chudoba, nevzdelanosť, nezamestnanosť, sociálna patológia, zlý zdravotný stav).

Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého/znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí. Vo vyšších

ročníkoch základnej školy vzniká priepastný rozdiel v školskej výkonnosti medzi nimi a nerómskymi žiakmi, v dôsledku čoho sa rómski žiaci radšej škole vyhýbajú, aby neboli priamo konfrontovaní so svojím zlyhaním.

Veľkým handicapom je tiež nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka, v dôsledku čoho navštevuje mnoho rómskych žiakov špeciálne školy pre mentálne postihnutých, hoci ich intelektový potenciál často dáva predpoklady zvládnuť bežnú školu.

Problémy rómskych žiakov súvisiace s ich školskou podvýkonnosťou, negatívnym postojom ku vzdelávaniu možno zhrnúť:

- nízka socio-kultúrna a vzdelanostná úroveň rodín rómskych žiakov, málokedy majú rodičia vyššie vzdelanie ako základné, častá nezamestnanosť rodičov, sociálne dávky často ako jediný zdroj obživy, chudoba, deti často nemajú uspokojené základné životné potreby (strava, oblečenie), veľmi nízky hygienický štandard rodín, často chýba osvojenie základných hygienických návykov;
- rozpor medzi hodnotovým systémom v rodinách a hodnotami prezentovanými školou, hodnotová nekompatibilita s majoritnou spoločnosťou - neschopnosť prispôbiť sa školským požiadavkám, nevzdelanosť rodičov a nezáujem o vzdelávanie / kvalifikáciu svojich detí, negatívny postoj ku vzdelávaniu ako vzor pre ich deti, nespolupracujú so školou, školská neúspešnosť rómskych žiakov až zlyhanie, výchovná nezvládnuteľnosť rómskych žiakov v škole („ťažkovochovatelní“), záporný postoj žiakov ku škole, ku vzdelávaniu, záškoláctvo, absentérstvo ako dôsledok;
- v dôsledku hodnotovej špecifičnosti Rómov s dôrazom na aktuálne uspokojovanie svojich biologických potrieb, bez schopnosti plánovať, zvyčajne zostávajú nekvalifikovaní a veľmi ťažko uplatnitelní na trhu práce; dochádza k medzigeneračnému transferu ich životného štýlu spojeného s negatívnym postojom ku vzdelávaniu a k práci a k stupňovaniu ich sociálnej exklúzie.

V dôsledku uvedeného väčšina rómskych žiakov po absolvovaní povinnej školskej dochádzky končí svoje „celoživotné“ vzdelávanie a len s malou pravdepodobnosťou dosiahne odbornú kvalifikáciu na výkon povolania, čo predstavuje vysoké riziko nenájsť uplatnenie na trhu práce. V dospelom veku sa z nich stávajú nekvalifikovaní pracovníci s možnosťou vykonávať len pomocnú nekvalifikovanú a slabo platenú prácu, bez schopnosti ďalej sa vzdelávať, adaptovať sa na meniace / stupňujúce sa nároky trhu práce. Tvoria vlastne základ pre „tvrdé jadro“ dlhodobo nezamestnaných u nás.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Naša škola intenzívne spolupracuje s pedagogicko-psychologickým centrom na Opatovskej ulici. Na základe odporúčaní sa snažím o zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelaní, t.j. včasná špeciálnopedagogická, psychologická, medicínska diagnostika. Pedagógovia aplikujú vo výučbe špecifické postupy, upravujú vzdelávací obsah, špecifické postupy využívajú aj pri hodnotení vzdelávacích výsledkoch žiakov, aplikujú alternatívne formy komunikácie, škola úzko spolupracuje s rodičmi. Škola zakúpila potrebné vyučovacie pomôcky.

Naším špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia je eliminovať, odstrániť hendikepy vyplývajúce z ich prostredia:

- v čo najväčšej možnej miere zdokonaľovať komunikačné schopnosti
- odstrániť kultúrne a sociálne vylúčenie
- eliminovať nedostatočnosť hygienických návykov
- zmeniť postoje k vzdelávaniu - zvýšiť status vzdelávania a pod.

Prispôsobujeme obsah a metódy vzdelávaniu úrovni dieťaťa, preferujeme individuálny prístup k žiakovi, zabezpečili sme asistenta učiteľa, vytvárame edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne, jazykové špecifiká detí, zohľadňujeme sociálne a kultúrne prostredie a potreby detí, realizujeme programy orientované na zlepšenie spolupráce školy a rodičov žiakov, podporujeme vzdelávacie programy multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom.

V našej škole sa vzdelávajú aj žiaci **so zdravotným znevýhodnením** - žiaci slabozraký. U týchto detí musia byť splnené špecifické podmienky pre vzdelávanie. Vzhľadom k svojmu postihnutiu sa nemôžu vzdelávať podľa učebných osnov v bežnej triede, a to v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, prírodoveda. Musia sa využívať didaktické kompenzačné pomôcky a učebnice určené pre zrakovo postihnuté deti.

Požiadavky na úpravu prostredia triedy:

- špecifické umiestnenie lavice v triede a to pred ostatnými lavicami

- odstránenie ostrých predmetov v blízkosti lavice a zabezpečenie ostrých hrán
- vytvorenie relaxačného kútika

Učebné osnovy:

Žiaci postupujú podľa modifikovaných učebných osnov ZŠ v príslušnom ročníku.

Učebné plány:

Žiaci postupujú podľa učebného plánu ZŠ príslušného ročníka.

Úprava organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu:

Pre úspešné vzdelávanie tejto žiačky je potrebné v prispôsobených podmienkach také vedenie, aby si žiačka osvojila elementárne vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré jej umožnia získať určitú mieru sebestačnosti. Každá osvojená zručnosť je úzko spojená s rozvíjaním telesných funkcií, hlavne motoriky. Pri plnení úloh je potrebné žiačke poskytnúť dlhší čas. Vyučujúca musí voliť individuálny prístup, pričom musí rešpektovať momentálny psychický stav žiačky. Jej pôsobenie bude taktné a tolerantné. Pri skúšaní sa bude preferovať ústna forma so špecifikami : forma otázka - odpoveď, skúšanie bude prebiehať iba v lavici.

Zabezpečenie technicko-materiálnych potrieb a kompenzačných pomôcok:

Pri edukačnom procese bude umožnené používanie kompenzačných pomôcok ako: názorné pomôcky, špeciálne učebnice, audiovizuálna technika.

Zabezpečenie personálnej pomoci, odborného psychologického a špeciálno-pedagogického servisu:

Pre optimálny priebeh výchovy a vzdelávania žiaka škola zabezpečila spoluprácu so špeciálnym pedagógom Mgr. Zo ZŠ pre zrakovo postihnuté deti ZŠ Gemerská. Zároveň spolupracuje s Pedagogicko-psychologickým centrom na Opatovskej ulici.

Konkrétne vzdelávacie ciele:

Cieľom vzdelávania je, aby žiačka zvládla daný postupový ročník. Ďalej je to zvládnutie jej socializácie v podmienkach reálneho života s najvyššou možnou mierou adaptácie s ohľadom na druh, typ a stupeň postihnutia.

Ciele v jednotlivých vzdelávacích oblastiach:

Jazyk a komunikácia:

Slovenský jazyk a literatúra:

Táto vzdelávacia oblasť má sťažené podmienky vo výchovno-vzdelávacom procese. Umožňuje nájsť a rozvíjať vhodnú formu komunikácie s okolím. Sú

využívané rôzne formy, ktoré vedú k osvojeniu si zručností komunikácie a vytváraniu pocitu istoty a bezpečia, ktorý prináša kontakt so sociálnym okolím.

Impresia

- Reagovať na hlas a intonáciu dospelšej osoby
- Poznať svoje meno, reagovať na oslovenie menom
- Poznať mená najbližších osôb a spolužiakov

Expresia

- Vyjadriť súhlas či nesúhlas verbálne
- Vedieť pozdraviť, poďakovať verbálne
- Vyjadriť svoje prania a potreby
- Zlepšovať verbálnu úroveň komunikácie

Obsah:

- Tvorba a rozvíjanie slovnej zásoby pomocou reálnych predmetov
- Cvičenie hovoridiel
- Sluchové a intonačné cvičenia, napodobňovanie zvukov a hlasov
- Spontánne a jednoduché tematické rozhovory
- Návik riekaniek, básničiek, krátke texty

Rozvoj grafomotorických zručností:

Ciele:

- Uchopiť a podržať podaný predmet
- Nakresliť rôzne druhy čiar
- Napísať niekoľko vybraných tlačných písmen a číslíc
- Poznať základné geometrické útvary
- Osvojovať si základy Brailovho písma

Obsah:

- Rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, cvičenie dlaní, prstov, uchopovanie predmetov
- Uvoľňovacie cviky, manipulačné činnosti s predmetmi
- Oblúky, čiary, vlnovky, slučky
- Veľké tlačené písmená, číslice

Matematika a práca s informáciami

Matematika:

Pri vyučovaní tohto predmetu sa používajú individuálne pomôcky, predovšetkým hmatové. Žiaci si vytvárajú základné matematické predstavy a podľa svojich možností sa naučia využívať matematické operácie. Dôraz sa kladie na praktické využitie získaných vedomostí. V rámci predmetu sa rozvíja logické myslenie žiakov, ich predstavy a pamäť. Podporuje sa tiež rozvoj zmyslov.

Ciele:

- Osvojiť si základné matematické predstavy
- Osvojiť si číselné predstavy
- Písať číslice
- Osvojiť si základy matematických operácií
- Poznať číselný rad
- Poznávať základné geometrické útvary
- Osvojiť si prácu s pravítkom
- Riešiť jednoduché logické úlohy.

Obsah:

- Osvojenie si pojmov nič - málo - veľa, malý - veľký, krátky - dlhý
- Tvorenie skupín rozličných predmetov
- Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa
- Počítanie (sčítanie, odčítanie)
- Obkresľovanie geometrických tvarov
- Spájanie bodov podľa pravítka.

Príroda a spoločnosť:

Prírodoveda:

Vzdelávacia oblasť pomáha žiakom poznávať svoje najbližšie okolie a utvárať si k nemu citový vzťah. Žiaci si osvojujú vhodné správanie, učia sa chápať rozdielnosť medzi jednotlivcami, tolerovať ich, navzájom si pomáhať a spolupracovať.

Táto oblasť rozvíja psychické funkcie prostredníctvom zmyslového vnímania. Cieľavedomým vytváraním vzťahov zmyslového vnímania, myslenia, reči rozvíja jednotlivé zmyslové analyzátory a ich funkcie, ktoré sú podmienkou správneho vnímania, koncentrácie pozornosti, priestorovej, smerovej a časovej orientácie a základom pre vytváranie predstáv a pojmov.

Systematicky sa rozvíjajú a precvičujú schopnosti sluchové, chuťové, vnímanie, hmatové vnímanie. Prelína sa všetkými vzdelávacími predmetmi a vytvára predpoklady pre zvládnutie vzdelávacích obsahov.

Rozvíjanie sluchového vnímania

Ciele:

- Reagovať na svoje meno, oslovenie, zavolanie
- Poznať, rozlíšiť a napodobniť rôzne zvuky
- Poznať podľa hlasu osoby zo svojho najbližšieho okolia
- Poznať a rozlišovať zvuky a hlasy zvierat
- Rozlíšiť zvuky spojené s denným životom a nebať sa nepríjemných zvukov

Obsah:

- Sluchové cvičenia
- Cvičenia sluchovej pamäte, napodobňovanie rôznych zvukov
- Triedenie predmetov podľa hmatu - veľkosti a tvaru
- Poznať známe predmety podľa hmatu
- Rozlíšiť základné fyzikálne vlastnosti predmetov (tvrdosť, teplotu, hmotnosť...)

Rozvoj hmatového vnímania

Ciele:

- Zvládať sebaobslužné zručnosti
- Cvičiť sluchovú pamäť
- Poznať predmety podľa hmatu
- Rozlíšiť hmatom základné fyzikálne vlastnosti predmetov (tvrdosť, teplotu, hmotnosť)
- Osvojiť si základy Brailovho písma

Obsah:

- Sebaobslužné zručnosti
- Rozvíjanie hmatovej perciepcie, manipulácia s predmetmi, úchopy predmetov rôznych tvarov, veľkostí a materiálov
- Rozlišovanie fyzikálnych vlastností predmetov
- Triedenie predmetov.

Rozvíjanie čuchového a chuťového vnímania

Ciele:

- Rozlíšiť jednotlivé chute
- Poznať predmety čuchom podľa vône a pachov, rozlíšiť vône a pachy

- Poznať po pokazené potraviny a nebezpečné látky

Obsah:

- Rozvíjanie čuchovej percepcie
- Tréning správneho dýchania
- Poznávanie predmetov podľa čuchu, vône, špecifické vône potravín, zápach, rozlišovanie chutí potravín, ovocia, zeleniny, nápojov.

Vecné učenie

Ciele:

- Orientovať sa v čase (ročné obdobia, týždeň, deň, časti dňa)
- Poznávať rôzne činnosti, predmety a zvieratá na obrázkoch, modeloch, v skutočnosti
- Učiť sa sociálne čítanie - poznávanie bežne používaných symbolov
- Vedieť pomenovať časti svojho tela, prípadne na ne ukázať
- Rozlišovať živú a neživú prírodu
- Sledovať počasie
- Poznávať dopravné prostriedky
- Poznávať povolania
- Poznávať obchody
- Reagovať na oslovenie menom, poznať svoje meno
- Poznať členov svojej rodiny
- Poznať svojich spolužiakov a učiteľ'ov, podľa schopnosti ich oslovovať menom
- Poznať a používať predmety dennej potreby

- Uplatňovať základné hygienické a sebaobslužné činnosti
- Vnímať a uspokojovať základné životné potreby

Obsah:

- Orientácia v ročných obdobiach, mesiacoch, týždni, dní
- Chápanie pojmov bolo, je, bude
- Dodržiavanie základných hygienických návykov, pochopiť pojem bolesť a lokalizovať ju, časti tela a ich pomenovanie
- Rozoznávanie kríkov, stromov, domácich zvierat', hlíny, piesku, kameňa
- Pozorovanie a rozlišovanie počasia pojmy slnko-dážď-vietor-sneh a pod.
- Rozlišovanie dopravných prostriedkov
- Poznávanie povolání a ich funkcie
- Poznávanie typov obchodov
- Vlastná osoba, vlastné meno - posunok, oslovenie
- Sebaobslužné, hygienické, stravovacie návyky
- Rodina, členovia rodiny, mená členov
- Škola, trieda, budova, orientácia v triede, budove, školské pomôcky, vzťahy v škole
- Spolužiaci - chlapec, dievča, učitelia, upratovačky...

Rozvíjanie logického myslenia a pamäti

Ciele:

- Koncentrovať sa na určitú činnosť
- Rozlišovať veľkosť a tvary predmetov
- Opakovať slová a krátke riekanky, reprodukovat' krátky text.

Obsah:

- Manipulačné činnosti
- Základné časové vzťahy - teraz, predtým, potom ...
- Porovnávanie a rozlišovanie predmetov podľa rôznych znakov
- Vytváranie asociíí

Priestorová výchova a samostatný pohyb:

- Vnímať priestor, rozlíšiť smerovú orientáciu v známom prostredí
- Orientovať sa v triede, v škole a vo svojom najbližšom okolí
- Zorad'ovať, skladať a umiestňovať predmety na určené miesto podľa pokynu
- Pohybovať sa samostatne a orientovať v známom prostredí pomocou orientačných bodov
- Využívať pri samostatnom pohybe bezpečnostný postoj, bielu paličku s doprovodom.

Rozvíjanie jemnej motoriky:

- Zvládať základné manuálne zručnosti pri práci s jednoduchými materiálmi a pomôckami
- Vytvárať jednoduchými postupmi rôzne predmety z tradičných i netradičných materiálov
- Pracovať podľa slovného návodu
- Udržovať pracovné miesto v čistote
- Vykonávať jednoduché montážne a demontážne práce
- Ovládať všetky druhy úchopov

Spôsob hodnotenia a klasifikácie žiaka

- Podľa Metodických pokynov č. 2/2011 na hodnotenie žiakov Základných škôl, ktoré schválilo MŠ SR pod č. 2001-3121/12824-4-921 s platnosťou od 1.5.2011

- Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením sa budú dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov a bude sa vychádzať z odporúčaní príslušného poradenského zariadenia pre konkrétneho žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením
- Podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ pre sluchovo, rečovo, telesne, zrakovo postihnutých a nehovoriacich, schválené MŠ SR rozhodnutím č. 348/1997-153 zo dňa 8.10.1997 s platnosťou od 1.9.1997
- Podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov osobitných škôl schválených MŠ SR pod č. 4876/1990 od 19.7.1990
- V doložke vysvedčenia sa uvedie: „Žiak / žiačka postupoval (a) podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu.“

Metodické postupy a kroky na dosiahnutie cieľa v jednotlivých predmetoch

Slovenský jazyk a literatúra:

- Z klasifikácie vylúčiť diktáty
- Gramatické pravidlá preverovať ústnou formou
- Uprednostňovať ústnu odpoveď
- Uprednostňovať formu konverzácie
- Pri slohovej časti SJL hodnotiť obsahovú stránku ústneho prejavu
- Cvičiť oromotoriku - pohyby pier a jazyka, cvičenia hovoridiel
- Dychové a fonačné cvičenia
- Uprednostňovať sluchové a intonačné cvičenia, akustickú diferenciaciu, napodobňovanie hlasov a zvukov
- Dať priestor spontánnej a jednoduchej tematike rozhovorov
- Dať priestor na rozvoj hrubej a jemnej motoriky, cvičenia dlaní, prstov a uchopovanie predmetov
- Návik Brailovho písma

Matematika a práca s informáciami:

- Akceptovať správnosť postupu riešenia, tolerovať chyby z nepozornosti a zámeny číslíc
- V slovných úlohách zdôrazňovať kľúčové slová a pomôcť s algoritmizáciou odpovede
- Akceptovať zníženú úroveň v geometrii
- Klásť dôraz na osvojenie pojmov nič-málo-veľa, malý-veľký, krátky-dlhý
- Klásť dôraz na predstavy tvorby skupín rozličných predmetov
- Dať priestor na obkresľovanie geometrických tvarov

Ostatné predmety teoretickej povahy:

- Vedomosti v predmetoch teoretickej povahy prednostne preverovať ústnym skúšaním s pomocou otázok, dať dostatočne dlhý priestor na prípravu a odpoveď
- Uprednostňovať ústne skúšanie individuálne
- Pri ústnom skúšaní uprednostňovať skúšanie formou konverzácie (otázka - odpoveď)
- Dať dôraz na sluchové cvičenia, cvičenia pamäte
- Dať priestor na rozvoj manipulačných činností

Vzdelávacie štandardy

Individuálne schopností jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným postihnutím. Preto nemôžu existovať štandardy pre jednotlivé vyučovacie predmety jednotlivých žiakov.

3.5 Zájmová činnosť

Naša škola ponúka žiakom záujmové krúžky, ktoré sa orientujú na oblasti jazykovej komunikácie, pracovnej zručnosti, komunikácie v anglickom jazyku a práce s počítačmi.

3.6 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú neoddeliteľnou súčasťou základného vzdelávania a sú prepojené so vzdelávacím obsahom vyučovacích predmetov a s ďalšími činnosťami žiakov, ktoré sú realizované v škole i mimo nej. Reprezentujú aktuálne problémy súčasného sveta, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania a k integrovanému pohľadu na niektoré významné javy dneška.

Do školského vzdelávacieho programu sú začlenené formou integrácie do výučby jednotlivých predmetov alebo prostredníctvom projektov a kurzov.

3.6.1 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (učebné predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Vzdelávacia oblasť *Príroda a spoločnosť* poskytuje ucelený elementárny pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. V maximálnej miere využíva

priame pozorovanie žiakov okolitého prostredia, ktoré výrazne ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti jedinca.

Vzdelávacia oblasť *Človek a príroda* zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od ekosystémov po biosféru ako celku, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacie oblasti *Človek a spoločnosť* a *Človek a hodnoty* sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazujú na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medziľudské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí).

Vzdelávacia oblasť *Zdravie a pohyb* rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných. V súvislosti s problémami súčasného sveta poukazuje aj na dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí. Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno-komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Vzdelávacia oblasť *Umenie a kultúra* poskytuje mnoho príležitostí na zamyslenie sa nad vzťahom človeka a životného prostredia, na uvedomenie si prírodného a sociálneho prostredia ako zdroja inšpirácie pre vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt a na vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

	1.	2.	3.	4.
Ekosystémy		PDA	VYV	PDA
Základné podmienky života			PDA	VLA
Ľudské aktivity a problémy životného prostredia	VYV	PDA	PDA	PDA VLA
Vzťah človeka k prostrediu	VYV	PDA	PDA	VLA

Táto téma sa prelína najmä predmetmi ako prírodoveda, vlastiveda, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova. Žiakov budeme vštepovať vedomosti, zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné.

Projekt:

2. ročník: Živá príroda

3. ročník: Neživá príroda

4. ročník: Eko d'alej?

3.6.2 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnu výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehlbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkyh i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehlboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Hlavné ciele sú

- Viest' žiakov ku kultúrnemu sebauvedomeniu, k vnímaniu vlastných mocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia.
- Podporovať ich sebavedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými.
- Poskytovať dostatok podnetov pre zažitie mnohorakosti sveta. Podnecovať zvedavosť a záujem o okolie.
- Viest' žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre.
- Rozvíjať sebareflexiu, ktoré vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania vedie k uvedomeniu si koreňov a premien vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu v krátkodobom horizonte prísť do styku.
- Rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou, schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí.

Multikultúrna výchova v primárnom vzdelávaní rozvíja hlavne kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi.

	1.	2.	3.	4.
--	----	----	----	----

Kultúrna rozličnosť	PDA	VYV	VLA	HUV, VLA
Ľudské vzťahy	PDA	SJL, PDA	SJL	PDA
Etnický pôvod			VYV	SJL
Multikulturalita			VLA	PVC
Princíp sociálneho mieru a solidarity		PDA	PDA, VLA	SJL

Vzhľadom k tomu, že naša škola predstavuje multikultúrne prostredie, budeme žiakom vštepovať akceptáciu kultúrnej rozmanitosti, rozvoj tolerancie, rešpekt a prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Projekty:

3. ročník: Všetci sme si rovní

4. ročník: Ľudské telo

3.6.3 Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Cieľom prierezovej tematiky je, aby žiaci:

- lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali,
- dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázali si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- vedeli tvoriť mediálne produkty.

	1.	2.	3.	4.
Kritické čítanie a vnímanie mediálnych správ			SJL	SJL

Stavba mediálnych správ			SJL	SJL
Vnímanie autora mediálnych správ				
Fungovanie a vplyv médií v spoločnosti		SJL		
Tvorba mediálnych správ			SJL	SJL

Pretože jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá, budeme viesť žiakov k osvojeniu si schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami.

Projekty:

4. ročník: Tvoríme svoj časopis

3.6.4 Osobný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

	1.	2.	3.	4.
Rozvoj schopnosti poznania	OSR prelína priebežne celé vyučovanie I. stupňa			
Sebapoznanie a sebavnímanie				
Sebaregulácia				
Psychohygienu				
Kreativita				
Poznávanie ľudí				
Medzil'udské vzťahy				
Komunikácia				
Kooperácia				
Riešenie problémov a rozhodovacie zručnosti				
Hodnoty, postoje a praktická etika				

Táto téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní budeme orientovať predovšetkým na aktuálne potreby žiakov.

3.6.5 Dopravná výchova

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

	1.	2.	3.	4.
Bezpečnosť cestnej premávky	PDA	PDA,VL A	PDA,VLA	PVC
Technické zabezpečenie cestnej premávky		SJL, PDA		
Zdravotná príprava		PDA	PDA	PDA
Simulácia dopravných situácií		TEV	TEV,PD A	SJL,VYV

Našou úlohou v rámci tejto témy bude postupne pripraviť žiakov na samostatný pohyb v cestnej premávke, ako chodcov, cyklistov, pričom budeme mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Realizáciu učebnej činnosti budeme uskutočňovať v objekte našej školy a v bezpečných priestoroch okolia školy.

Projektky:

3. ročník: Vidieť a byť videný

3.6.6 Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov Štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktických hier. V rámci témy sa aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Prierezovú tému napĺňa obsah:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

	1.	2.	3.	4.
Riešenie mimoriadnych situácií	PDA		VLA	VLA
Zdravotná príprava		SJL, PDA	PDA	
Pohyb a pobyt v prírode	TEV	TEV	TEV	TEV

Tému Ochrany života a zdravia budeme v škole realizovať prostredníctvom učebných predmetov a samostatných organizačných foriem vyučovania - DIDAKTICKÝCH HIER. Formou besedy oboznámime žiakov s vedomosťami a schopnosťami, ktoré sú zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

3.6.7 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti, pri prezentácii svojej školy.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

	1.	2.	3.	4.
Komunikácia a argumentácia	PDA	SJL	SJL	SJL
Využívanie informácií		SJL, PDA	IFV	SJL,IFV
Riešenie problémov		IFV	IFV	IFV
Spolupráca v skupine			VLA	VLA,PDA
Prezentácie seba samého a skupiny	PDA	PDA	IFV	VLA

V rámci tejto témy budeme rozvíjať u žiakov dané schopnosti, budeme ich učiť metodológiu tvorby projektov, ktoré budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej práce a školy.

4 Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín v jednotlivých ročníkoch št.vzd.progr./školsk.vzd.progr.			
		1.	2.	3.	4.

Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8/9	8/9	6/8	6/9
	Cudzí jazyk (Anglický jazyk)	0	0	3/3	3/3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4/5	4/5	3/5	3/5
	Informatická výchova	0	1/1	1/1	1/1
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	0,5/2	1/1	1/1	1/1
	Vlastiveda	0/0	1/1	1/1	1/1
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	0,5/1	1/1	1/1	1/1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1/2	1/2	1/2	1/1
	Hudobná výchova	1/1	1/1	1/1	1/1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2/2	2/2	2/2	2/2
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	0	0	0	1/1
Spolu		17/22	18/23	20/25	21/26

Poznámky k učebnému plánu

Tabuľky počtu hodín učebného plánu podľa oblastí vychádzajú z štátneho vzdelávacieho programu. Prierezové témy sú zaradované a realizované so všetkými žiakmi v priebehu vzdelávania. Sú povinnou súčasťou základného vzdelania.

5 CHARAKTERISTIKA VZDELÁVACÍCH OBLASTÍ

5.1 JAZYK A KOMUNIKÁCIA

V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikačných schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. **Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.** Výrazne sa posilnil

komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabila sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny - lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. **Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.**

Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifík, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

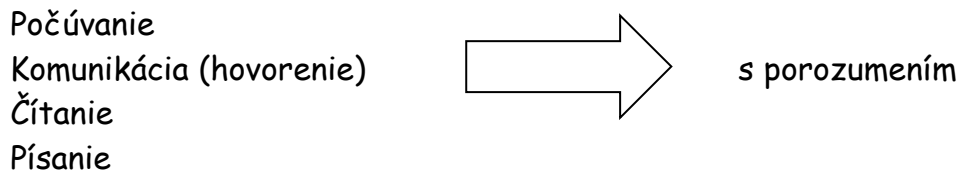
Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, vyučovacie jazyky a cudzie jazyky pre primárny stupeň vzdelávania.

- Slovenský jazyk a literatúra (na základných školách s vyučovacím jazykom slovenským),

- Slovenský jazyk a slovenská literatúra (na základných školách s vyučovacím jazykom národností)
- cudzí jazyk - anglický j., nemecký j., ruský j., francúzsky j., španielsky j., taliansky j.

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,

- k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

5.2 MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Charakteristika

Táto oblasť zahrňuje v sebe učebné predmety matematiku a infromatickú výchovu. Vzdelávací obsah **matematiky** na 1. stupni je rozdelený do piatich tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

*Čísla, premenná a početové výkony s číslami,
Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,
Geometria a meranie ,
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,
Logika, dôvodenie, dôkazy.*

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom základe, čo zaručuje vysokú mieru schopnosti aplikácie matematických poznatkov v praxi.

Infromatická výchova podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich s použitím IKT. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti infromatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť všetkým žiakom na 1. stupni získať základnú digitálnu gramotnosť.

Ciele vzdelávacej oblasti

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni ZŠ je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov. Presnejšia špecifikácia cieľov:

- veku primerané presné použitie materinského a odborného jazyka, tabuliek, grafov a diagramov,
- v súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne aj na kalkulačke, rozvíjať numerické zručnosti žiakov,
- na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore,

- riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou, na základe využitia induktívnych metód rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa,
- systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov.

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku majú žiaci získať základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov (písanie, prírodoveda, matematika, výtvarná výchova, hudobná výchova) sa žiaci zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningov počítačania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií. Obsah tejto oblasti vzdelávania v predmete **matematika** sa koncentruje na vytvorenie pojmu prirodzeného čísla, na ich porovnávanie a zaokrúhľovanie na desiatky a na početové výkony s prirodzenými číslami. Dôležité miesto prislúcha riešeniu slovných úloh v obore prirodzených čísel.

V predmete **informatická výchova** sa žiaci pripravujú na pochopenie základných pojmov a mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci sa naučia využívať nástroje internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT.

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- informácie okolo nás,
- komunikácia prostredníctvom IKT,
- postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- princípy fungovania IKT,
- informačná spoločnosť.

5.3 PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ

Príroda a spoločnosť sú dve navzájom prepojené súčasti nášho života, ktoré zaujímajú žiakov už od predškolského veku. Žiaci si uvedomujú priestor okolo

seba, prírodu, ľudí, kultúru a to všetko vo vzájomnom vzťahu a navzájom sa ovplyvňujúce. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, zaujímajú sa o svet okolo seba a o jeho fungovanie, hľadajú príčiny fungovania, skúšajú a učia sa pri tom. Postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním je umožnené v tomto stupni vzdelávania takým spôsobom, ktorý u žiaka rozvíja aj procesualnú stránku samotného poznávacieho procesu. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, rozumel a snažil sa ich vysvetliť. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností, napríklad v témach „plynutie času, zmeny v prírode, cyklus stromu, rastliny, zvieratá, hmota“.

Okrem samotného skúmania javov v prírode, žiaci tým, že cestujú so svojimi rodičmi, všímajú si priestor okolo seba. Prebudenie záujmu o krásy prírody a zaujímavé ľudské výtvyry v blízkom ale aj vzdialenom okolí je podoprené zaujímavým spôsobom učenia sa o vlasti vo vlastivede.

Dôležitým cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň, viesť žiakov k pochopeniu potreby ochrany prírodného a kultúrneho prostredia a k jeho aktívnej ochrane, viesť žiakov k efektívnejšiemu využívaniu látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje, umožniť poznanie fungovania ľudského tela a zdravý životný štýl a viesť k aktívnej ochrane vlastného zdravia, rozvíjať emotívne (dobrodružné) poznávanie, pozorovanie a hodnotenie javov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska) ale aj širšieho okolia svojho regiónu a celej krajiny, podporovať schopnosť žiakov rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia), pričom využívajú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností, porozprávať o významných historických udalostiach.

S rozvojom poznateľného systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj rozvoj špecifických postojov, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Rozvoj poznateľného systému, spôsobov jeho nadobúdania a modifikácie poznatkov, ako aj rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu

a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom dvoch učebných predmetov **prírodovedy a vlastivedy**.

5.4 ČLOVEK A HODNOTY

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných vzdelávacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova.

Súčasťou vzdelávacej oblasti je :

- **Etická výchova** (primárny, nižší sekundárny stupeň vzdelávania, vyšší sekundárny stupeň vzdelávania)
- **Náboženská výchova** (primárny, nižší sekundárny stupeň vzdelávania, vyšší sekundárny stupeň vzdelávania)

Učebné osnovy náboženskej výchovy budú predmetom schvaľovania Konferencie biskupov Slovenska v zmysle zmluvy s Vatikánom.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných), ako aj

podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla
- spoznávaníu efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku
- spoznávaníu zásad dobrých medziľudských vzťahov
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem
- rozvíjaniu sociálnych zručností
- formovaniu spoločenstva žiakov
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery cirkvi
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s posolstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru
- prijímaníu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerancie voči rozhodnutiam druhých
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

5.5 ČLOVEK A SVET PRÁCE

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci .

Do vzdelávacej oblasti patrí predmet **pracovné vyučovanie**, ktoré sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie sa človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Obsahom predmetu pracovné vyučovanie je tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, starostlivosť o životné prostredie, ľudové tradície a remeslá.

5.6 UMENIE A KULTÚRA

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastnej kultúrnej identity, jeho vlastné kultúrno-historické vedomie, schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr už aj na 1. stupni ZŠ, kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť a tvorivosť.

V primárnom stupni výchovy a vzdelávania nadväzuje na spontánne detské aktivity a prípravu v preprimárnom stupni. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, postupne rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), i. učí sa vyjadrovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam, estetickéj činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu, zoznamuje sa s európskou tradíciou, s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Získava vedomosti o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre a rozvíja si jej porozumenie.

Prostredníctvom obsahu, ktorý je uvedený vo vzdelávacej oblasti sa primerane veku formujú samostatné a zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram, rozvíja sa žiakovo kritické myslenie vo vzťahu k ponuke masmédií a k iným súčasným kultúrnym procesom. Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr.

Obsah vzdelávacej oblasti je zameraný prakticky aj teoreticky. V primárnom vzdelávaní rozvíja hlavne zručnosti v práci s umeleckými prostriedkami a s kultúrnymi nástrojmi na základe zážitku zo samotného tvorivo-vyjadrovacieho procesu žiaka.

Vzdelávacia oblasť rozvíja osobnostné, kognitívne, komunikačné a občianske kompetencie. Pretože žiak je komplexnou osobnosťou a nie je možné rozvíjať jeho kompetencie izolovane, jednotlivé kompetencie sa rozvíjajú cez viaceré témy. Vyjadrovacie procesy umení poskytujú k takejto komplexnosti veľmi dobré východisko, lebo v integrovanej forme zapájajú mimoracionálne (zmyslové, citové, motorické) zložky, spolu s predstavivosťou, fantáziou a racionálnym (analyticko-syntetickým) myslením. Od žiaka sa očakávajú najmä jeho autentické, tvorivé

riešenia úloh. Predmety umeleckej výchovy poskytujú možnosti medzipredmetových väzieb s predmetmi iných oblastí.

Spôsobilosť vnímania a používania základných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov, kreatívneho vyjadrovania svojich myšlienok, skúseností a emócií rozvíjame prostredníctvom vybraných médií výtvarného, hudobného, dramatického prejavu, písaného a hovoreného slova. V prierezovej forme (prostredníctvom výtvarnej výchovy) aj základnými témami architektúry a multimédií (video, film, elektronické médiá).

Oblasť je v primárnom stupni realizovaná prostredníctvom povinných predmetov **výtvarná výchova a hudobná výchova**. V školskom programe je možné zaviesť aj predmet dramatická výchova.

Cieľom vzdelávacej oblasti je, aby žiak:

- dokázal chápať význam umenia a estetickej činnosti a faktorov v každodennom živote,
- získal poznatky o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre,
- mal povedomie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia,
- rozlišoval hlavné umelecké druhy, opisoval svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel,
- rešpektoval a toleroval hodnoty iných kultúr, mal základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr,,
- primerane veku si vytváral vlastné názory a postoje - uplatňoval kritické myslenie k súčasnej kultúrnej ponuke a k médiám,
- dokázal tvorivo vyjadrovať svoje predstavy a myšlienky vybranými prostriedkami výtvarného umenia, hudby, písaného a hovoreného slova, pohybového gesta,
- formoval kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť.

5.7 ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Hlavným predmetom je **telesná výchova**, ale témami o starostlivosti o zdravie prispievajú aj prírodoveda. resp. etická výchova. Zameranie telesnej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu

žiacov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Cieľom je :

- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti. Základné okruhy sú:

1. základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti,
2. manipulačné, pohybové a prípravné športové hry,
3. kreatívne a estetické pohybové činnosti,
4. psychomotorické cvičenia a hry,
5. aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

6 Organizácia vyučovania

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania na I. stupni ZŠ. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu ISCED 1. Optimálne požiadavky - podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledné:

- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako štvorročné štúdium.
- Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.

- Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy a je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.

Formy organizácie primárneho vzdelávania ISCED 1 upravuje § 29 § 30 Zákona o výchove a vzdelávaní z roku 2008 v znení neskorších noviel.

Naša škola je školou menejtriednou. V rámci tried sa spravidla združujú ročníky 1. a 3. ročník a 2. a 4. ročník.

Keďže sme školou, ktorá poskytuje primárne vzdelávanie základnej školy, naši žiaci pokračujú v plnení školskej povinnej dochádzky spravidla v spádovej obci Bidovce.

Pri plnení ŠVP v rámci vyučovania využívame rôznu škálu foriem vyučovania:

- skupinové vyučovanie
- programové vyučovanie
- vyučovanie v rôznom prostredí
- integrované vyučovanie
- individuálne vyučovanie a iné.

V rámci teoretického vyučovania využívame aj rozličné formy učebného procesu ako sú:

- individuálna forma
- skupinové forma
- metódy vysvetľovanie, rozprávanie, dialogické
- besedy
- prácu s knihou
- názorné metódy - demonštračné
- metódy pozorovania
- didaktické hry.

6.1 Materiálne podmienky

Vyučovanie všetkých predmetov sa bude realizovať v priestoroch našej školy, školského dvora, ihriska obce, blízkeho okolia.

Kapacita školy:

- kancelária riaditeľa školy, zborovňa
- odborná učebňa
- teoretická učebňa
- kotolňa
- hygienické priestory
- šatňa

Naša škola je veľmi dobre vybavená didaktickou technikou a vhodnými učebnými pomôckami.

6.2 Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činnosti podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecno-vzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činnosti sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím program. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.

6.3 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy, ktoré sa snažíme zrealizovať podľa platných technických a hygienických noriem: osvetlenie školských priestorov, teplota, nehučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho nábytku. Žiakom i ostatným zamestnancom zabezpečujeme pitný a stravovací režim.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručujeme aktívnou ochranou žiakov pred úrazmi, dostupnosťou prvej pomoci z materiálneho i ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára.

Dodržujeme zákaz fajčenia, pitia alkoholu a používania iných škodlivín v škole a v okolí a výrazne označujeme všetky nebezpečne predmety a časti využívaných priestorov a pravidelne zabezpečujeme ich kontrolu.

Žiakov školy pravidelne poučujeme o pravidlách bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zamestnanci školy sa zúčastňujú pravidelných školení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru. Vykonávajú sa pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a následne sa aktívne odstraňujú nedostatky podľa výsledkov revízií.

6.4 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia kvality zameriavame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie žiakov

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom - zistíme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov - individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenie žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení žiakov našej školy budeme rešpektovať Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov, vydaný Ministerstvom školstva SR, s účinnosťou od 1. mája 2011.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkou. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety. Špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
- Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
- Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
- Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
- Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
- Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činnosti žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
- Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
- Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.

- V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
- Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
- Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.

- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne. Iná formu, ktorú chceme odskúšať je písomné zhodnotenie vlastnej aktivity a práce žiakom. Žiaci budú používať techniku voľného písania. Písomné hodnotenie sa píše na triednickej hodine, učiteľ je nestranný. Pri vyhodnotení učiteľ použije primeraný komentár (dodržiava pedagogickú etiku) iba so žiakom samotným, nikdy pred triedou. Hodnotenie písomné a dotazníkom môže žiak následne vyhodnotiť spolu s rodičmi napr. doma.

Hodnotíme nasledovné:

- Prácu v škole: pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomosti, zručnosti a kompetencií.
- Vzdelávacie výstupy: podľa kritérií hodnotenia
- Domácu prípravu: formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- Práce žiakov: didaktické testy, písomné práce, úlohy, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prezentácie, súťaže, hry, výrobky, činnosti, a pod.
- Správanie: v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

Denne.

Mesačne.

Štvrťročne.

Polročne.

Ročne.

Po ukončení štúdia na našej škole (žiaci pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky 5. ročníkom na plnoorganizovanej škole v okolí) hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v kompetenčnom profile absolventa nášho školského vzdelávacieho programu *Kľúče k životu*.

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospěchu a celkový prospěch

Hodnotenie žiakov sa uskutočňuje podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č. 2011-3121/12824-4-921 s platnosťou od 1.5.2011.

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

1 - výborný

2 - chválitebný

3 - dobrý

4 - dostatočný

5 - nedostatočný

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prvý ročník až štvrtý ročník základnej školy môže hodnotiť slovne stupňami:

dosiahol veľmi dobré výsledky,

dosiahol dobré výsledky,

dosiahol uspokojivé výsledky,

dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupeň - dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Žiak vie vyhľadávať a využívať informácie, jeho myslenie je kritické, dokáže hľadať vlastné riešenia, uplatňovať osvojené kľúčové kompetencie, účinne si organizuje svoju prácu a je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Pri riešení úloh pohotovo uplatňuje logické operácie, číta s porozumením súvislé texty, funkčne využíva matematické vedomosti a zručnosti. V presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov a vo vzťahu medzi nimi má nepodstatné medzery. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Stupeň - dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo

s menšími podnetmi učiteľa. Číta s porozumením, pri riešení úloh uplatňuje logiku. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Stupeň - dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň - dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 - veľmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 25% celkovej dochádzky (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie). Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Záverečná skúška sa môže opakovať v zmysle právnych predpisov.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, výstraha triedneho učiteľa, výstraha riaditeľa školy, podmienenečné vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

Napomenutie od triedneho učiteľa:

Opatrenie využíva triedny učiteľ samostatne pri pravidelnej práci s triedou, pri hodnotení správania na triednických hodinách a pri štvrtročnom hodnotení na pedagogických radách:

- za menej závažné priestupky podľa posúdenia triedneho učiteľa, vyučujúcich alebo žiackeho kolektívu
 - za ojedinelé narušovanie vyučovacích hodín
 - za ojedinelé nenosenie si pomôcok na vyučovanie a nepísanie si domácich úloh
- Pokarhanie od triedneho učiteľa udeľuje triedny učiteľ so súhlasom riaditeľa po prerokovaní v pedagogickej rade:
- za 3 až 5 zápisov v klasifikačnom hárku (v žiackej knižke)
 - za opakované narušovanie vyučovacích hodín
 - za opakované nenosenie si pomôcok na vyučovanie a nepísanie si domácich úloh
 - za ústnu sťažnosť učiteľov prednesenú na pedagogickej rade
 - za neprezúvanie sa v priestoroch školy
 - za neplnenie si povinností týždenníkov
 - za iné menej závažné priestupky podľa posúdenia triedneho učiteľa, vyučujúcich alebo žiackeho kolektívu
 - za neskoré neodôvodnené príchody na vyučovanie (1 - 3 krát)

Pokarhanie od riaditeľa školy:

Riaditeľ udeľuje pokarhanie od riaditeľa školy po prerokovaní v pedagogickej rade:

- za neospravedlnenú absenciu do 10 hodín
- za neskoré neodôvodnené príchody na vyučovanie (viac ako 3 krát)
- za podvádzanie
- za opakované neslušné správanie sa
- za opakované narúšanie vyučovacieho procesu, ak nenastala náprava po pokarhaní triednym učiteľom
- za viac ako 5 zápisov v klasifikačnom hárku (v žiackej knižke)
- za opakované menej závažné priestupky
- za úmyselné poškodzovanie školského zariadenia (podľa závažnosti)

Znížená známka zo správania 2. stupňa:

- za neospravedlnenú absenciu od 10 do 20 hodín
- za prinášanie do školy alebo na činnosti organizované školou veci ohrozujúce zdravie žiakov a učiteľov

- za krádež
- za prejavy rasovej neznášanlivosti, za zvlášť hrubé alebo opakujúce sa neslušné správanie voči pracovníkom školy
- za úmyselné poškodzovanie majetku školy (podľa závažnosti)
- za opakované závažnejšie priestupky, ak nenastala náprava po pokarhaní riaditeľom školy.

Znížená známka 3. stupňa:

- za neospravedlnenú absenciu od 20 do 30 hodín
- za zvlášť závažné alebo opakujúce sa závažnejšie priestupky
- za fajčenie, požívanie alkoholických nápojov a iných druhov toxických látok v školských priestoroch a na školských akciách
- za úmyselné ublíženie na zdraví
- za šikanovanie a vydieranie
- za vandalizmus

Znížená známka 4. stupňa:

- za neospravedlnenú absenciu nad 30 hodín
- za opakujúce sa zvlášť závažné priestupky podľa uváženia pedagogickej rady

Udelenie zníženého stupňa zo správania sa odôvodní v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka.

Výchovné opatrenia na posilnenie disciplíny sa spravidla udeľujú po prerokovaní na zasadnutí pedagogickej rady podľa postupnosti, ak sa žiak voči ŠP prevíni viacnásobne, dôsledkom je prísnejšie výchovné opatrenie. Pri závažnom porušení ŠP sa postupnosť nemusí dodržať.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú doporučenia psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

Ochranné opatrenie

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca.

Riaditeľ školy bezodkladne privolá

- zákonného zástupcu
- zdravotnú pomoc
- policajný zbor

Ak sa použije ochranné opatrenie, riaditeľ bezodkladne privolá zákonného zástupcu žiaka, ktorý za žiaka preberá zodpovednosť.

6.5 Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútorňý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií,

Na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť upratovačky a údržbára. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie, príprava na vyučovanie, kvalita vyučovacej hodiny, zavádzanie nových metód),
- Rozhovor.

- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

Kritéria hodnotenia pedagogických zamestnancov vo vzťahu k žiakom:

- Vie rozpoznať individuálne charakteristiky dieťaťa
- Rešpektuje danosti a potenciál dieťaťa, rozvíja jeho silné stránky
- Vie motivovať žiakov k edukačným činnostiam
- Rozvíja u žiakov kľúčové kompetencie
- Rozvíja vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť a pod.
- Rozvíja personálne zručností žiakov - samostatnosť, sebahodnotenie, zodpovednosť
- Rozvíja sociálne zručností žiakov - spoluprácu, empatiu, komunikáciu, spravodlivosť
- Pristupuje k žiakom individuálne
- Rešpektuje názory žiakov, podporuje ich samostatné vyjadrovanie
- Je žiakmi akceptovaná, má prirodzenú autoritu.

Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov vo vzťahu k edukačnému procesu:

- Vie stanoviť edukačné ciele v nadväznosti na učebné osnovy
- Vie stanoviť edukačné ciele orientované na žiaka
- Dodržiava didaktické zásady
- Vie vybrať obsah vzdelávania, metódy, formy a ostatné prostriedky k dosiahnutiu cieľov
- Vytvára dobrú klímu v triede

- Využíva zážitkové učenie, kooperatívne učenie, iné formy sociálneho učenia
- Uplatňuje inovačné formy vo vzdelávacom procese, modernizuje ho
- Dodržiava pravidlá hodnotenia a klasifikácie žiakov, hodnotí priebežne ich snahu, výkon, osobný pokrok
- Vytvára podmienky pre dosahovanie primeraných výchovno-vzdelávacích výsledkov.

Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov vo vzťahu k sebarozvoju:

- Uplatňuje sebahodnotenie vo vzťahu k práci i sebe samému
- Má jasne stanovené svoje osobné i pracovné ciele, plánuje svoj profesionálny rast
- Má záujem o nové poznatky
- V rámci objektívnych možností absolvuje niektoré formy kontinuálneho vzdelávania
- Získané zručnosti a vedomosti uplatňuje vo svojej práci
- Orientuje sa vo všeobecnom dianí, má spoločenský rozhľad
- Pozná profiláciu, zameranie a stratégiu školy a zapája sa do ich realizácie
- Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov vo vzťahu k normám a pracovnému správaniu:
- Pracuje v súlade s platnými, všeobecne záväznými a rezortnými predpismi
- Dodržiava a využíva pracovný čas
- Plní si povinnosti vyplývajúce z náplne práce
- Správne vedie pedagogickú dokumentáciu
- Aktívne sa zúčastňuje pracovných porád a pedagogických rád
- Rešpektuje príkazy nadriadených
- Dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vzdelávací proces a vlastné správanie
- Vie pracovať v tíme
- Vytvára priaznivú klímu v triede i v pracovnom kolektíve
- Efektívne komunikuje s vedením školy, kolegami, rodičmi, zriaďovateľom a inými organizáciami
- Vie riešiť konflikty, zvláda záťažové situácie

- Je rešpektovaná svojim okolím
- Svoje úlohy plní včas, správne a spoľahlivo
- Podieľa sa na zvyšovaní kvality a dobrého mena školy
- Je lojálna voči vedeniu a kolektívu
- Podieľa sa na modernizácii, inovácii školy.

Kritériá hodnotenia učiteľky vo vzťahu k iným úlohám:

- Organizovanie mimoškolských aktivít so žiakmi
- Spolupráca s rodičmi a inými organizáciami
- Tvorba učebného materiálu, didaktických testov
- Estetizácia prostredia školy
- Plnenie úloh nad rámec pracovných povinností
- Profesionálny rozvoj
- Podiel na tvorbe školského vzdelávacieho programu
- Spracovanie a realizácia rozvojových projektov a programov školy
- Iné pozitívne aktivity s prínosom pre ZŠ.

6.6 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenie našej školy bude, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na je kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené.

Dôraz budeme klásť na:

- konštatovanie úrovne stavu
- zisťovanie súvislosti a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Budeme pravidelne monitorovať:

- podmienky na vzdelanie
- spokojnosť s vedením školy a s učiteľmi
- prostredie - klímu školy
- priebeh vzdelávania - vyučovací proces , metódy a formy vyučovania
- úroveň podpory žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

- výsledky vzdelávania
- riadenie školy
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov a učiteľov
- kvalita výsledkov.

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v školskom vzdelávacom programe.

Dôraz je kladený na:

- konštatovanie úrovne stavu
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v ŠVP, ŠKVP, Pláne práce školy, v oblastiach, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky.

Monitorujeme pravidelne:

- podmienky na vzdelávanie
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- prostredie - klímu školy
- priebeh vzdelávania, vyučovací proces, metódy a formy vyučovania
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- výsledky vzdelávania
- riadenie školy
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je kvalita dosiahnutých výsledkov.

Informácie o škole dostávajú rodičia na:

- rodičovských združeníach, pravidelných mesačných konzultačných dňoch

- prostredníctvom webovej stránky.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- dotazníky pre žiakov a rodičov
- SWOT analýza.

6.7 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

V rámci celoživotného vzdelávania pedagogických pracovníkov sme sa zúčastňovali a budeme zúčastňovať rôznych školení, seminárov, prednášok organizovaných kompetentnými organizáciami. Tieto poskytujú dané formy vzdelávania pedagogických pracovníkov zo zákona. V budúcnosti sa chceme zúčastniť štúdiá cudzích jazykov, neustále zvyšovať svoje IKT kompetencie, plánujeme sa vzdelávať aj v obore špeciálnej pedagogiky, aby sme mohli našim žiakom poskytovať vzdelanie na najvyššej možnej úrovni.

6 ROZPRACOVANIE OBSAHU UČIVA JEDNOTLIVÝCH PREDMETOV

6.1 JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Časová dotácia

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň ZŠ	1.	1.ročník	2.ročník	3. ročník
Štátny vzdelávací program	8	6	6	
Školský vzdelávací program	1	3	2	
Spolu	9	9	8	

Obsah vzdelávania a rozvoj spôsobilostí

Obsah učiva v predmete slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania, t. j. konkrétnych pojmov, je v kompetencii odborných komisií pre predmet slovenský jazyk a literatúra.

Rozvíjať a posilniť kvalitu spôsobilostí

Čitateľská gramotnosť

Posilniť čitateľskú gramotnosť v rámci jednotlivých ročníkov a zložiek predmetu. Klásť dôraz nielen na umelecký, ale aj vecný text, zamerať sa na čítanie s porozumením nesúvislých textov (mapy, grafy a pod.) a využívať rôzne techniky a druhy čítania s porozumením (napr. informatívne čítanie, zážitkové čítanie).

Zdroj: výber konkrétnych textov je na rozhodnutí učiteľa, pričom je dôležité využívať veku primerané vecné a umelecké texty z rôznych oblastí, napr. texty z médií.

Využitie a posilnenie medzipredmetových vzťahov v rámci čitateľskej gramotnosti.

Komunikačné spôsobilosti žiakov

Ústny a písomný prejav

- Komunikatívna kompetencia - funkčne používať jazyk v rozličných komunikačných situáciách. Je dôležité si osvojiť nielen verbálne správanie, ale aj neverbálne výrazové komponenty.
- Jazyková kompetencia - adekvátne interpretácia komunikačnej situácie, schopnosť porozumieť v súlade s aktívnou účasťou v komunikačných procesoch, veku primerane ovládať schopnosť ústnej a písomnej komunikácie.

- V 1. ročníku sa zamerať hlavne na osvojenie si techniky písania.

Medzipredmetové vzťahy

- formou prierezových tém, - ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, napr.: čas - jazyk (materinský aj cudzí, prírodoveda, etická výchova)
- formou IKT, ktorú sú aplikovateľné v rámci predmetu SJL - e-maily, využívanie programu Word pri tvorbe textov, prezentácie v PowerPoint, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet a pod.,
- formou prierezových tém, napr.: *čas, priestor, atď.* - materinský aj cudzie jazyky, prírodoveda, vlastiveda, matematika, atď.,
- formou literárnych vzťahov, napr. hudobná výchova - ľudová pieseň,

Ďalšie možnosti rozšírenia

- formou realizácie regionálnych prvkov v učive,
- využitím školských, obecných/mestských knižníc,
- organizovaním rôznych súťaží,
- organizovaním exkurzií - návšteva divadiel, kín, múzeí atď.

Vyučovacie metódy, formy a techniky

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú a podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Poznámky ku Školskému vzdelávaciemu programu pre 1. stupeň ZŠ v predmete slovenský jazyk a literatúra.

Obsah učiva sa v 1. ročníku nemení. Učivo sa nepridáva ani neredukuje. Tento fakt je daný špecifickosťou prvého ročníka, kde sa žiaci musia naučiť čítať a písať. Zvládnutie učiva môže učiteľ žiakom uľahčiť najmä tým, že bude používať moderné metódy a formy. Ide o metódy nácviku čítania a písania. Doteraz sa prezentovala prevažne analyticko-syntetická metóda nácviku čítania a písania. V súčasnosti sa považuje za prekonanú, pretože ide o metódu, pomocou ktorej sa žiaci učia čítať a písať na základe drilu (nezvládajú ju najmä žiaci zo sociálne slabšieho prostredia, žiaci rómskej komunity a pod.). Odporúčame, aby sa učitelia zoznámili s ďalšími metódami nácviku čítania, napr. s metódou syntetickou. Považujeme ju za proreformnú, nakoľko výrazným spôsobom

uľahčuje samotný nácvik čítania, odbúrava z vyučovania stres a aktivizuje žiakov prostredníctvom originálnych cvičení. Ide o tzv. „učenie hrou“, ktoré kedysi dávno odporúčal aj samotný J.A. Komenský.

V 2.,3. a vo 4. ročníku v predmete slovenský jazyk sa učivo redukuje, a to na základe zozbieraných poznatkov od učiteľov a tiež na základe výsledkov experimentálnych overovaní, ktoré boli realizované na rôznych druhoch a typoch základných škôl. Redukuje sa učivo o *spodobovaní - Delenie hlások podľa znelosti*. Toto učivo sa bude učiť len v rovine fonetickej, bez toho, aby žiaci ovládali delenie párových (znelých a neznelých) a nepárových spoluhlások. Učivo sa presúva do 5. ročníka ZŠ. Vo 4. ročníku redukuje učivo v oblasti *morfológie, vzory mužského, ženského a stredného rodu*. Taktiež sa presúva do 5. ročníka ZŠ. V rámci školského programu odporúčame, aby si učitelia, ak je to možné, doplnili chýbajúce hodiny z ponúkaného množstva voľných hodín podľa toho, aké zamerania má daná škola a tiež na základe vedomostnej úrovne žiakov.

V rámci čítania a literárnej výchovy sa kladie dôraz najmä na *čítanie s porozumením*. V priebehu reformy sa budú meniť učebnice z čítania (Čítanky pre 2.,3. a 4. ročník). Z literatúry sa kladie dôraz najmä na spoznávanie pôvodnej slovenskej literárnej tvorby a jej autorov. Je nutné klásť dôraz na ľudovú slovesnosť, na vytváranie kladného vzťahu k materinskému jazyku. Učitelia môžu literárne vedomosti rozširovať aj prostredníctvom doplnkovej (mimočítankovej) literatúry. Žiakom dávajú do pozornosti najlepšie diela detskej pôvodnej (slovenskej) tvorby a tiež klenoty svetovej literatúry.

Upevňovanie a rozširovanie obsahu učiva v predmete slovenský jazyk a literatúra

Rozvíjať kvalitu spôsobilostí

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza zo základného východiskového dokumentu: *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky* (SEER) (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001)), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy. Tento dokument na jednej strane vytvára rámec pre tvorbu edukačných politík v oblasti jazykov, pričom sa zameriava na rozvoj komunikačných a kognitívnych kompetencií žiaka a na strane druhej stanovuje všeobecný stupeň dosiahnutia jednotlivých presne špecifikovaných kompetencií, čím vytvára rámec

komunikačných spôsobilostí, ktoré môže učitelia sa pri presne stanovených podmienkach dosiahnuť.

Dokument definuje jednotlivé kompetencie zadefinované v SERR ako „súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú osobe konať“, pričom:

- „**Všeobecné kompetencie** sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.
- **Komunikačné jazykové kompetencie** sú tie, ktoré umožňujú osobe konať použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.
- **Kontext** označuje konfiguráciu udalostí a situačných faktorov (fyzických aj iných), do ktorých sú situované komunikačné akty.
- **Jazykové činnosti** predstavujú uplatňovanie vlastnej komunikačnej jazykovej kompetencie pri plnení úlohy v konkrétnej oblasti spracovania.
- **Stratégia** je organizovaný, zámerný a riadený postup úkonov, ktorý si jednotlivec vyberie na splnenie ním zvolenej úlohy alebo úlohy, ktorú má nariadenú.
- **Úloha** je definovaná ako také zámerné konanie, ktoré jednotlivec pokladá za potrebné na dosiahnutie daného výsledku v kontexte riešeného problému.“ (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, preklad PhDr. Š. Franko, PhD., ŠPÚ, 2006, str.12, 13).

Dokument ďalej definuje jednotlivé komunikačné úrovne, a to:

- **základná úroveň A** nazvaná **Používateľ základov jazyka**, ktorá sa ďalej delí na **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom) a **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov),
- **mierne pokročilá úroveň B** nazvaná **Samostatný používateľ**, ktorá sa ďalej delí na
 - úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň) a
 - úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách),
 - **pokročilá úroveň C** nazvaná **Skúsený používateľ**, ktorá sa ďalej delí na
 - úroveň C1** (fáza plynulého využívania komunikačných kompetencií v širokom komunikačnom kontexte) a
 - úroveň C2** (fáza celkového operačného využitia jazyka v akomkoľvek komunikačnom kontexte vrátane využívania interkultúrnych kompetencií).

Základné vymedzenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: **Porozumieť** (Počúvať, Čítať), **Hovoriť** (Ústna interakcia, Samostatný ústny prejav) a **Písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia, a koherencia.

Medzipredmetové vzťahy rozvíjať:

- formou prierezových tém - napr. témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, napr.: čas - jazyk (materinský aj cudzí, dejepis, zemepis, matematika prírodopis, fyzika, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova),
- prostredníctvom IKT, ktoré sú aplikovateľné v rámci predmetu - e-maily, využívanie programu Word pri tvorbe textov, prezentácie - PowerPoint, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet a pod.,
- organizovaním exkurzií a rôznych súťaží.

Vyučovacie metódy, formy a techniky

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Matematika

Ciele učebného predmetu:

Cieľom učebného predmetu matematika v 1.ročníku ZŠ je, induktívnym poznaním zakladajúcim sa na žiackych skúsenostiach rozvíjanie tých schopností, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie základných matematických poznatkov a schopností. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Vyučovanie matematiky v 1. ročníku má smerovať k tomu aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

Veku primerané presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie

tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.

V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, rozvíjanie numerických zručností žiakov.

Na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.

Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia induktívnych metód získavania nových vedomostí, zručnosti a postojov, rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.

- Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.
- Viest' žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa a samostatnému učeniu sa.
- Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritickosť.
- Ochrana a zveľad'ovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.
- Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európskym hodnotám, permanentnému poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

Vyučovanie matematiky na 1.stupni ZŠ a teda aj v 1. ročníku, má smerovať k tomu aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä vyššie uvedené ciele vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

Obsah učebného predmetu:

I. *Prirodzené čísla 1 až 20*

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
Rozvíjanie pozorovacích schopností prostredníctvom manipulatívnej činnosti. Vytváranie pojmu čísla na skúsenostnom základe. Odhalenie	Prirodzené čísla 0 - 5. Čísla 6,0, 7, 8, 9, 10. Prirodzené čísla do do 20. Počítanie počtu vecí, ..., po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ...o danom počte. Porovnávanie čísel. Čítanie a písanie čísel 0 - 20. Rozklad a skladanie čísel. Vzťahy medzi číslami: veľkosť, susedia čísla. Riešenie úloh na porovnávanie (viac, menej	Utvoriť, vyznačiť, oddeliť skupinu predmetov 1 - 20.Vedieť vymenovať stúpajúci aj klesajúci číselný rad. Vedieť porovnávať čísla do 20 podľa veľkosti. Riešiť úlohy

elementárnych súvislostí medzi realitou a matematikou	rovnako).	charakterizované vzťahmi „viac“, „menej“.
---	-----------	---

II. Sčítanie a odčítanie

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
Odhalenie súvislostí medzi číslami podľa názoru aj na základe textu. Chápanie sčítania a odčítania predmetnou činnosťou a na základe textu. Formovanie zovšeobecňovacej schopnosti a schopnosti riešenia matematických problémov. Rozvíjať pamäť, húževnatosť a vytrvalosť. Práca v dvojici a v tíme.	Sčítanie a odčítanie etapách v obore do 5, v obore do 10 a v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Zameniteľnosť sčítancov. Rozklad sčítancov na súčet dvoch čísel. Doplnenie chýbajúceho čísla do súčtu. Vzťah medzi sčítaním a odčítaním. Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie podľa činnosti, na základe obrázku, textu. Oživenie slovnej úlohy kresbou a modelovaním. Tvorba číselnej úlohy na základe textu. Výber počtového výkonu na základe textu. Tvorba matematického textu k numerickým úlohám. Riešenie rozsiahlejších úloh v tíme, aj so zberom vhodných údajov z reality.	Vedieť spamäti všetky spoje sčítania a odčítania bez prechodu cez základ 10. Zručnosť pri praktickom využívaní sčítania, odčítania, rozkladu a doplnenia sčítancov. Objasnenie jednoduchej slovnej úlohy činnosťou, voľbou vhodného modelu. Záznam textovej súvislosti číslami a počtovými výkonmi.

III. Geometria

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
Postupné budovanie priestorovej predstavivosti a orientácie v rovine a v priestore. Spoznanie vnímateľných vlastností telies, rozlíšenie odlišných vlastností ukázaním, výberom usporiadaním, slovne. Získanie prvých zručností v narábaní s rysovacími potrebami.	Zoznámenie sa s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými tvarmi a ich triedenie na základe ich vlastností. Stavba telies z kociek, na základe modelu, rovinných útvarov činnosťou. Pozorovanie niektorých vlastností geometrických útvarov. Orientácia, určovanie polohy; smerov, zmeny smerov. Kreslenie otvorených a uzavretých krivých čiar, rysovanie priamych čiar, triedenie čiar	Vedieť vybudovať z kociek teleso na základe modelu. Identifikovať niektoré rovinné a priestorové útvary na základe niektorých ich pozorovaných vlastností. Určiť polohu na základe preberaných výrazov (napr. nad, pod pri, medzi, atď.).

IV. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstupný štandard)
Vzbudenie záujmu žiakov o matematické činnosti prostredníctvom matematických hier. Ukázať význam použitia tabuliek, diagramov.	Získavanie skúseností s pravdivosťou a nepravdivosťou obrázkových situácií a slovne vyslovenými, napr. matematickými výroky. Dichotomické triedenie premetov, podľa jedného znaku (modré, nie sú modré). Tvorenie stúpajúcej (klesajúcej) postupnosti predmetov, čísel a zistenie pravidelnosti v týchto postupnostiach pozorovaním. Zber a usporiadanie údajov z domova a z blízkeho okolia za účelom riešenia úloh.	Vedieť rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť primeraných matematických výrokov.

Odporúčané rozširujúce učivo:

Riešenie hravých a zaujímavých úloh. Tvorba úloh z údajov získaných žiakmi. Neznáma (aj v podobe prázdneho miesta pre určité číslo), rovnice, nerovnice ako otvorené vety. Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Číselná os.

Proces:

Hlavným a najdôležitejším činiteľom pri dosahovaní učebných cieľov vyučovania matematiky je učiteľ, ktorý aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania. Dbá o to, aby žiaci porozumeli učivu, o čom sa presvedča častým kladením otázok, pričom žiada od žiakov aj zdôvodnenie svojich odpovedí. To je záruka, že vedomosti žiakov nebudú formálne. Vzdelávací proces má byť vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali vhodne prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia z oblasti matematiky ale aj z bežného života zdôvodňovať a obhájiť.

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému, z objaveného postupu riešenia.

Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Vo vyučovaní sa tieto metódy najúčinnejšie uplatňujú pri samostatnej práci žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Postupne od 1. ročníka sa majú zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Učebnice a pracovné zošity spolu s bežnými školskými zošitmi sú dôležitými prostriedkami práce na vyučovacích hodinách pri plnení domácich úloh a pri príprave na vyučovanie. Učiteľ zadáva domáce cvičenia neformálne a ukladá len také úlohy, o ktorých vie, že ich žiaci v určenom čase dokážu samostatne vypracovať. Aj pri zadávaní domácich prác uplatňuje diferencovaný prístup. Niektoré domáce úlohy môžu byť dobrovoľné a môžu mať problémový charakter, podporujúce iniciatívu, rozvoj schopností a záujem žiakov o matematiku.

Osobitne je potrebné zmieniť sa o Obsahu tematického celku IV. Obsah tematického celku IV. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie, má byť spracovaný priebežne cez celý rok v podobe úloh matematicky zapadajúcich do príslušnej časti učiva.

Účinnými prostriedkami pre pochopenie matematického učiva sú učebné pomôcky. Učiteľ využíva učebné pomôcky tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva. Dbá o to, aby správne používal zásadu názornosti v závislosti od intelektovej úrovne triedy, aby nebrzdil rozvoj ich abstraktného myslenia, čo je jedným z dôležitých konečných cieľov vyučovania matematiky.

Ku komplexnému poznaniu okolitého sveta žiakmi, sa musí budovať jednotný systém poznatkov nielen vnútri samotného didaktického systému matematiky, ale aj vo vzťahu matematiky k ostatným vyučovacím predmetom. Výrazné väzby sú medzi matematikou a materinským jazykom, prírodovedou, vlastivedou a to v oblasti aplikácií ale aj motivácií.

Pri skúšaní, hodnotení a klasifikácii žiackych učebných výkonov učiteľ sa má riadiť zásadou, že zisťovať a hodnotiť treba to, čo žiak vie, a nesnažiť sa v prvom rade odhaľovať jeho nedostatky, aj keď bez ich poznania nemožno pristúpiť k ich odstráneniu.

Vyučujúci vhodným spôsobom upozorňuje žiakov na možnosť získania ďalších poznatkov z matematických a hádankárskych rubriek v detských časopisoch a na detskú populárno-náučnú literatúru.

Prírodoveda

Charakteristika predmetu

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravoveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie

obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesná stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaniu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty.
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu.
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie.
- uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný rozvoj myslenia dieťaťa. Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické

myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám. Prvý a druhý ročník Prírodovedy je preto zameraný najmä na aktívnu manipuláciu s materiálmi, s ktorými sa deti bežne stretávajú. Deti sú vyučovaním usmerňované k skúmaniu čiastkových aspektov bežných situácií tak, aby:

sa rozvíjala ich schopnosť pozorovať detaily vzhľadom na celok (s čím neskôr súvisí schopnosť syntézy),

sa naučili porovnávať (s čím neskôr súvisí schopnosť dedukcie),

sa naučili identifikovať premenné skúmanej situácie (s čím neskôr súvisí schopnosť tvorby testov hypotéz a predpokladov),

vedeli identifikovať podstatné znaky objektov a ich premenlivé znaky (s čím neskôr súvisí schopnosť identifikovať výnimku alebo pravidlo),

sa učili zovšeobecňovať vyslovovaním záveru z niekoľkonásobných pozorovaní (s čím neskôr súvisí schopnosť aplikovať osvojené vysvetlenie na podobné javy a modifikovať ho, ale aj schopnosť indukcie),

sa naučili vyjadrovať svoje predstavy o javoch slovom a obrazom (s čím neskôr súvisí schopnosť modifikácie predstáv abstraktnou manipuláciou - analýzou javu s imaginárnym druhým ja - využitie egocentrickej reči ako prostriedku myslenia),

si rozvíjali schopnosť argumentácie s využívaním kauzality (s čím neskôr súvisí schopnosť tvoriť hypotézy opodstatnené vlastnou teóriou),

dokázali zdieľať svoje predstavy s vrstovníkmi v pracovnej skupine (s čím neskôr súvisí schopnosť efektívnej kooperácie).

Tretí a najmä štvrtý ročník sú v Prírodovede zamerané obsahovo a činnostne tak, aby bolo možné dosiahnuť rozvoj kognitívnych schopností, ktoré sú uvedené v zátvorkách.

Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája rozvoj poznatkového systému dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby

si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) - napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet - ako spolu súvisia a prečo,...

si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) - napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,...

si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...

si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy,...

si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) - napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítlačivosť, ...

Spolu s rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj rozvoj špecifických postojov, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Učiteľ svojim správaním a najmä spôsobom myslenia vplýva na postoje dieťaťa. U dieťaťa sa tak v postojovej oblasti rozvíjajú nasledovné charakteristiky:

Dieťa dokáže vnímať spojitosť jeho prírodovedných poznatkov a vedy ako takej (prejaví sa najmä motiváciou k poznávaniu).

Dieťa chápe význam vedy pre každodenný život a objektívne posudzuje pozitívne a negatívne vplyvy vedy a jej produktov na prírodu a celkové životné prostredie (prejaví sa najmä dokonalejším chápaním vedeckej práce).

Dieťa citlivo pristupuje k živej prírode (prejaví sa najmä praktickým prístupom k živým organizmom).

Dieťa vie, že každá skutočnosť je vysvetliteľná (prejaví sa najmä ústupom fantázie a preferenciou logických princípov myslenia).

Dieťa dokáže meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak je ovplyvňované logickou argumentáciou (prejaví sa najmä rozvážnosťou a zdravým úsudkom v diskusiách).

Rozvoj poznatkového systému, rozvoj spôsobov nadobúdania a modifikácie poznatkov a rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

1. ročník

Cieľ, spôsobilosť	Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pozorovať, porovnávať	Zmeny v prírode	Cyklus stromu	Druhy stromov, listy stromov Na základe listov porovnávanie stromov	Porovnať listy jednotlivých stromov Na základe listov poznať druhy stromov
Riešiť		Projekt	Ročné obdobie,	Vedieť si

projekt , pracovať so zdrojmi, argumentovať		Prečo padá list zo stromu Kalendár prírody	mesiace v roku, charakteristik y počasia poľné plodiny, ovocie a zelenina	zaznamenávať počasie podľa znakov: vietor, dážď, slnečno Uviest' ako sa menia ročné obdobia Uviest' ako sa mení počasie v jednotlivých mesiacoch v roku Rozpoznať druhy ovocia a zeleniny
	Osobná hygiena a psychohygien a	Denný poriadok žiaka Projekt Zostavenie jedálneho lístka na týždeň	Pravidelné stravovanie , striedanie práce a odpočinku, správne stolovanie	Poznať pravidlá pravidelného stravovania Vysvetliť dôvody striedania práce a odpočinku Uviest' príklady správneho a nesprávneho stolovania
Starat' sa o svoje zdravie		Čistota tela	Hygiena človeka, zásady	Vedieť správne použiť zubnú kefku Vysvetliť význam osobnej hygieny
Pracovať so zdrojmi, riešiť problém,		Zdravá výživa Projekt Potraviny, ktoré č Projekt Potraviny, ktoré	Zásady zdravej výživy	Uviest' príklady potravín, ktoré sú zdravé pre človeka a ktoré nie, porovnať ich

		človeku škodia Potraviny dôležité pre zdravie Príprava zeleninového šalátu		
	Plynutie času	Čas a jeho trvanie Projekt príprava presýpacích hodín	Objektívny a subjektívny čas	Vysvetliť plynutie času Porovnať objektívny a subjektívny čas Zoradiť obrázky podľa plynutia času (rastlina človek, zvieratá)
		Hodiny		Poznať celé hodiny
Pracovať s encyklopédiou	Zvieratá	Voľne žijúce zvieratá		Pracovať s encyklopédiou
Komunikovať, diskutovať		Domáce zvieratá		Diskutovať na tému ako sa pohybujú zvieratá
		Domáce vtáky		Klasifikovať domáce zvieratá podľa znakov
	Rodina	Moja rodina	Členovia rodiny	Vymenovať členov rodiny
	Voda	Voda a rastliny	Rastliny v zime	Porozprávať ako sa treba starat' o rastliny v zime
		Voda a človek		Vysvetliť prečo musíme

				<p>dodržiavať pitný režim</p> <p>Diskutovať, čo sa stane s vodou, ktorú pijeme?</p>
	Rastliny a semená	<p>Semeno</p> <p>Projekt je to semeno</p> <p>Záhľadné semená</p>		<p>Vedieť zasadiť semeno</p> <p>Opísať pri pozorovaní ako klíči semeno</p>
Vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí	Hmota	<p>Ľudia a veci</p> <p>Projekt Je to hmota</p> <p>Je vzduch hmota?</p>	<p>Ručná a strojová výroba</p> <p>Materiály na výrobu</p> <p>Vlastnosti hmoty</p>	<p>Na základe zmyslových vnemov určiť rôzne druhy hmoty</p>

2. ročník

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hmota	Jeseň a vzduch	<p>Vietor je pohyb vzduchu</p> <p>Vzduch je hmota</p>	<p>Vedieť pripraviť experiment, ktorým dokáže, že vzduch je hmota</p> <p>Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných obdobiach</p>
	Ako dlho trvá stavba domu?	<p>Rozprávka o troch prasiatkach z hľadiska technológie stavby</p> <p>Stavba, remeselníci, stavebný materiál, stavebné stroje,</p>	<p>Vymodelovať domček podľa rozprávky</p> <p>Postaviť múrik alebo domček zo skladačky</p>

		stavebné náradie	
Zelenina a ovocie	Ovocie, čo ukrýva plod?	Plod, semeno Kôstkovice, bobule, malvice, konzervácia ovocia	Vedieť roztriediť ovocie podľa semien Schematicky zakresliť zloženie plodu Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie
	Zelenina	Semená a plody Zelenina koreňová, listová, plodová Uskladňovanie zeleniny	Pozorovať a zapisovať zmenu plodu semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania Roztriediť zeleninu podľa znakov
U lekára	Úraz a choroba	Úraz, choroba, lekárnička	Rozpoznať rozdiely a súvislosti v pojmoch úraz a choroba Vymenovať úrazy a choroby Poznať základný obsah lekárničky
	U lekára	Teplomer, lekár	Opísať návštevu u lekára Zmerať teplotu teplomerom
	teplomer	Druhy teplomerov	Vedieť odmerať teplotu vody Zostrojiteľ teplomer
	Lekári- špecialisti	Očný, ušný, krčný, zubný	Diskutovať o lekárskej ambulancii Vyhľadať

			informácie v odbornej literatúre a na internete
	Chrup	Detský a dospelý chrup, príčina kazov, Ústna dutina	Opísať správne čistenie ústnej dutiny
	Správna životospráva Projekt: navrhnuť detské ihrisko	Správne hygienické návyky, spánok, pohyb na čerstvom vzduchu	Osvojiť si správne hygienické návyky
Práca a odpočinok	Práca a zábava Projekt: zostrojenie kalendára Kam pôjdem na prázdniny Ako využívam svoj voľný čas	Pracovné dni, dni pracovného pokoja, Dovolenka, prázdniny Kalendár, voľný čas	Vedieť sa orientovať v kalendári
Voda	Voda	Farba, chuť a vôňa vody Užitočnosť a škodlivosť vody	Pripraviť experiment akú chuť má voda? Pripraviť experiment čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí
	Voda a jej znečistenie Projekt zdravá voda		Uviesť návrh ako zabrániť znečisteniu vody
Cyklus stromu	V parku	Ihličnaté a listnaté stromy	Navrhnuť riešenie na ochranu parku Rozoznať ihličnaté a listnaté stromy Určovať stromy podľa atlasu rastlín
	V lese	Rastliny	Diskutovať, čo

		a živočíchy v lese, význam lesa pre človeka	nám dáva les, ako sa máme správať v lese
	Rastliny v lese a parku	Podmienky pre rast rastlín	Zdôvodniť či, potrebujú rastliny vodu a vzduch? Vyhľadať informácie z encyklopédie alebo z internetu Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru
Rastliny a semená	Živá a neživá príroda	Prvky živej a neživej prírody Časti rastliny	Zakresliť rastlinu a jej časti Pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny
	Rastliny v mojom okolí Projekt Kde sa stratili listy spadnuté zo stromov? Prečo nerastú rastliny pod mohutnými stromami?		Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí Určiť rastliny podľa atlasu rastlín Vyhľadať informácie v odbornej literatúre alebo na internetu Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní

			a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru
--	--	--	---

3. ročník

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastnosti látok, voda, vzduch	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastnosti Zmeny vlastnosti látok Voda - vlastnosti vody Vzduch- čistota, pohyb vzduchu	Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov Vedieť zdôvodniť zmeny vlastnosti látok -topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia
	Porovnávanie a meranie Meranie objemu kvapalín podľa valca Meranie hmotnosti Fyzikálne veličiny. Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek	Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť, fyzikálne veličiny, čas, teplota, sila Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín.	Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca Odmerať hmotnosť Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomerom Odmerať teplotu ľudského tela lekárskym teplomerom Odmerať silu silomerom Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky Pripraviť experiment na zistenie podmienok zmeny látok

			<p>Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede</p> <p>Zostrojiť filter na čistenie vody</p> <p>Poznať jednotky objemu a hmotnosti</p> <p>Poznať meradlo času</p> <p>Poznať jednotku teploty, rozumieť znamienku : + a - pri označovaní teploty</p> <p>Uviesť tri príklady pôsobenia sily v našom živote</p> <p>Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku.</p>
Technika, technické objavy	Technika okolo nás		Zdôvodniť význam techniky v našom živote
	<p>Jednoduché stroje</p> <p>Projekty: premiestňovanie nákladu</p> <p>Ako Egypťania stavali pyramídy</p> <p>Prevody ozubených kolies v domácnosti</p> <p>Vytvor svetelný pútač pre....</p>	<p>Páka , kladka, naklonená rovina, prevody ozubených kolies</p>	<p>Poznať princíp fungovania jednoduchých strojov</p> <p>Zostrojiť pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje</p>
	Elektrická energia		<p>Vysvetliť význam elektrickej energie</p> <p>Zostaviť</p>

			jednoduchý elektrický obvod Vyhľadávať informácie
Živé organizmy	Človek	Hlavné vonkajšie časti ľudského tela Podmienky pre život človeka	Poznať pojmy, hlava, telo, atď...schematicky to znázorniť Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda
	Živočíchy	Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov podmienky života živočíchov,	Poznať vonkajšie časti živočíchov

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastností látok, voda, vzduch	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastností Zmeny vlastností látok Voda - vlastnosti vody Vzduch- čistota, pohyb vzduchu	Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov Vedieť zdôvodniť zmeny vlastností látok -topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia
	Porovnávanie a meranie Meranie objemu kvapalín podľa valca Meranie hmotnosti Fyzikálne veličiny. Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila	Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť, fyzikálne veličiny, čas, teplota, sila Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín.	Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca Odmerať hmotnosť Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomerom Odmerať teplotu

	Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek		ľudského tela lekárskym teplomerm Odmerať silu silomerom Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky Pripraviť experiment na zistenie podmienok zmeny látok Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede Zostrojiti filter na čistenie vody Poznať jednotky objemu a hmotnosti Poznať meradlo času Poznať jednotku teploty, rozumieť znamienku : + a - pri označovaní teploty Uviesť tri príklady pôsobenia sily v našom živote Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku.
Technika, technické objavy	Technika okolo nás		Zdôvodniť význam techniky v našom živote
	Jednoduché stroje Projekty: premiestňovanie	Páka , kladka, naklonená rovina, prevody	Poznať princíp fungovania jednoduchých

	nákladu Ako Egyptania stavali pyramídy Prevody ozubených kolies v domácnosti Vytvor svetelný pútač pre....	ozubených kolies	strojov Zostrojť pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje
	Elektrická energia		Vysvetliť význam elektrickej energie Zostaviť jednoduchý elektrický obvod Vyhľadávať informácie
Živé organizmy	Človek	Hlavné vonkajšie časti ľudského tela Podmienky pre život človeka	Poznať pojmy, hlava, telo, atď...schematicky to znázorniť Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda
	Živočíchy	Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov podmienky života živočíchov,	Poznať vonkajšie časti živočíchov

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hmota	Jeseň a vzduch	Vietor je pohyb vzduchu Vzduch je hmota	Vedieť pripraviť experiment, ktorým dokáže, že vzduch je hmota Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných

			obdobiach
	Ako dlho trvá stavba domu?	Rozprávka o troch prasiatkach z hľadiska technológie stavby Stavba, remeselníci, stavebný materiál, stavebné stroje, stavebné náradie	Vymodelovať domček podľa rozprávky Postaviť múrik alebo domček zo skladačky
Zelenina a ovocie	Ovocie, čo ukrýva plod?	Plod, semeno Kôstkovice, bobule, malvice, konzervácia ovocia	Vedieť roztriediť ovocie podľa semien Schematicky zakresliť zloženie plodu Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie
	Zelenina	Semená a plody Zelenina koreňová, listová, plodová Uskladňovanie zeleniny	Pozorovať a zapisovať zmenu plodu semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania Roztriediť zeleninu podľa znakov
U lekára	Úraz a choroba	Úraz, choroba, lekárnička	Rozpoznať rozdiely a súvislosti v pojmoch úraz a choroba Vymenovať úrazy a choroby Poznať základný obsah lekárničky
	U lekára	Teplomer, lekár	Opísať návštevu u lekára Zmerať teplotu

			teplomerom
	teplomer	Druhy teplomerov	Vedieť odmerať teplotu vody Zostroiť teplomer
	Lekári- špecialisti	Očný, ušný, krčný, zubný	Diskutovať o lekárskej ambulancii Vyhľadať informácie v odbornej literatúre a na internete
	Chrup	Detský a dospelý chrup, príčina kazov, Ústna dutina	Opísať správne čistenie ústnej dutiny
	Správna životospráva Projekt: navrhnuť detské ihrisko	Správne hygienické návyky, spánok, pohyb na čerstvom vzduchu	Osvojiť si správne hygienické návyky
Práca a odpočinok	Práca a zábava Projekt: zostrojenie kalendára Kam pôjdem na prázdniny Ako využívam svoj voľný čas	Pracovné dni, dni pracovného pokoja, Dovolenka, prázdniny Kalendár, voľný čas	Vedieť sa orientovať v kalendári
Voda	Voda	Farba, chuť a vôňa vody Užitočnosť a škodlivosť vody	Pripraviť experiment akú chuť má voda? Pripraviť experiment čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí
	Voda a jej znečistenie Projekt zdravá voda		Uviest' návrh ako zabrániť znečisteniu vody

Cyklus stromu	V parku	Ihličnaté a listnaté stromy	Navrhnuť riešenie na ochranu parku Rozoznať ihličnaté a listnaté stromy Určovať stromy podľa atlasu rastlín
	V lese	Rastliny a živočíchy v lese, význam lesa pre človeka	Diskutovať, čo nám dáva les, ako sa máme správať v lese
	Rastliny v lese a parku	Podmienky pre rast rastlín	Zdôvodniť či, potrebujú rastliny vodu a vzduch? Vyhľadať informácie z encyklopédie alebo z internetu Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru
Rastliny a semená	Živá a neživá príroda	Prvky živej a neživej prírody Časti rastliny	Zakresliť rastlinu a jej časti Pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny
	Rastliny v mojom okolí Projekt Kde sa stratili listy spadnuté zo stromov?		Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí Určiť rastliny podľa atlasu rastlín Vyhľadať

	Prečo nerastú rastliny pod mohutnými stromami?		informácie v odbornej literatúre alebo na internete Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru
--	--	--	---

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hmota	Jeseň a vzduch	Vietor je pohyb vzduchu Vzduch je hmota	Vedieť pripraviť experiment, ktorým dokáže, že vzduch je hmota Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných obdobiach
	Ako dlho trvá stavba domu?	Rozprávka o troch prasiatkach z hľadiska technológie stavby Stavba, remeselníci, stavebný materiál, stavebné stroje, stavebné náradie	Vymodelovať domček podľa rozprávky Postaviť múrik alebo domček zo skladačky
Zelenina a ovocie	Ovocie, čo ukrýva plod?	Plod, semeno Kôstkovice, bobule, malvice, konzervácia ovocia	Vedieť roztriediť ovocie podľa semien Schematicky zakresliť zloženie

			plodu Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie
	Zelenina	Semená a plody Zelenina koreňová, listová, plodová Uskladňovanie zeleniny	Pozorovať a zapisovať zmenu plodu semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania Roztriediť zeleninu podľa znakov
U lekára	Úraz a choroba	Úraz, choroba, lekárnička	Rozpoznať rozdiely a súvislosti v pojmoch úraz a choroba Vymenovať úrazy a choroby Poznať základný obsah lekárničky
	U lekára	Teplomer, lekár	Opísať návštevu u lekára Zmerať teplotu teplomerom
	teplomer	Druhy teplomerov	Vedieť odmerať teplotu vody Zostrojiteľ teplomer
	Lekári- špecialisti	Očný, ušný, krčný, zubný	Diskutovať o lekárskej ambulancii Vyhľadať informácie v odbornej literatúre a na internete
	Chrup	Detský a dospelý chrup, príčina	Opísať správne čistenie ústnej

		kazov, Ústna dutina	dutiny
	Správna životospráva Projekt: navrhnuť detské ihrisko	Správne hygienické návyky, spánok, pohyb na čerstvom vzduchu	Osvojiť si správne hygienické návyky
Práca a odpočinok	Práca a zábava Projekt: zostrojenie kalendára Kam pôjdem na prázdniny Ako využívam svoj voľný čas	Pracovné dni, dni pracovného pokoja, Dovolenka, prázdniny Kalendár, voľný čas	Vedieť sa orientovať v kalendári
Voda	Voda	Farba, chuť a vôňa vody Užitočnosť a škodlivosť vody	Pripraviť experiment akú chuť má voda? Pripraviť experiment čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí
	Voda a jej znečistenie Projekt zdravá voda		Uviest' návrh ako zabrániť znečisteniu vody
Cyklus stromu	V parku	Ihličnaté a listnaté stromy	Navrhnuť riešenie na ochranu parku Rozoznať ihličnaté a listnaté stromy Určovať stromy podľa atlasu rastlín
	V lese	Rastliny a živočíchy v lese, význam lesa pre človeka	Diskutovať, čo nám dáva les, ako sa máme správať v lese
	Rastliny v lese a parku	Podmienky pre rast rastlín	Zdôvodniť či, potrebujú rastliny vodu a vzduch?

			<p>Vyhľadat informácie z encyklopédie alebo z internetu</p> <p>Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru</p>
Rastliny a semená	<p>Živá a neživá príroda</p>	<p>Prvky živej a neživej prírody</p> <p>Časti rastliny</p>	<p>Zakresliť rastlinu a jej časti</p> <p>Pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny</p>
	<p>Rastliny v mojom okolí</p> <p>Projekt</p> <p>Kde sa stratili listy spadnuté zo stromov?</p> <p>Prečo nerastú rastliny pod mohutnými stromami?</p>		<p>Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí</p> <p>Určiť rastliny podľa atlasu rastlín</p> <p>Vyhľadat informácie v odbornej literatúre alebo na internete</p> <p>Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru</p>

Vlastiveda

Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci.

Vlastivedné - motivačné poznávanie začína už v detstve, priestor okolo dieťaťa je plný zaujímavých vecí a potrebujú na ne odpoveď. Vlastiveda na 1.stupni ZŠ je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných období s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda by mala byť činnostným obsahom. Odporúčame aj vychádzky s vlastivedným námetom (ktorá má motivačný charakter pre vyučovanie vlastivedy ale tieto vychádzky alebo výlety sú náročné z hľadiska bezpečnosti. Ideálne je prepojenie vychádzok s prírodovedným, kultúrnym, historickým prepojením Vlastiveda (Objavujeme Slovensko) je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes. V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybraných prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávání na základe obrázkov a i. Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu. Zakladá sa na spoznaní významných udalostí v histórii Slovákov, o ich zaradení v správnom časovom slede. (Cestujeme po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Realizácia je prostredníctvom „výletov“, jeden výlet po Slovensku je zameraný na jeden vybraný región. Dôraz je na práci s príbehmi a obrázkami, každý z nich znázorňuje jeden významný prvok regiónu a na čítaní zjednodušenej mapy

Ciele predmetu

Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, rozprávání, pozorování, skúmaní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju - kraju, v ktorom žijú. Vo vyučovaní vlastivedy v 2. ročníku je cieľom, aby žiaci vedeli rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia). Pomenovať jeho jednotlivé prvky - časti. Primerane veku odlíšiť vzťahy, väzby (prírodného a spoločenského rázu) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole. Pri každej vhodnej téme majú žiaci použiť poznatky zo svojich pozorování a skúseností. Žiaci majú dokázať pomenovať a odlíšiť, čo vytvorila príroda a čo človek. Rozprávať o premenách prírody počas roka. Vyhládať v kalendári významné dni. Orientovať sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov. Veku primerane charakterizovať svoju obec. Po objavnom spoznaní rodného kraja sa žiaci pútavou formou oboznámia

so zaujímavými časťami Slovenska. Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov - pokúsiť sa odlíšiť ich už na pohľad významné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybratú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach.

Výučba vlastivedy v 4. ročníku sa zameriava na zážitkové spoznávanie častí Slovenska. Pre žiakov je pri tom dôležité vedieť čítať mapu a rozprávať o obrázkoch, fotkách. Dozvedieť sa pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska. Porovnávať jednotlivé oblasti s rodným krajom.

Poznámka: témy nie je nutné preberať v postupnosti ako sú uvedené v učebnej osnove. Je potrebné prispôbiť sa aktuálnym situáciám, napríklad stalo sa niečo významné na Slovensku, udalosť a preto je potrebné sa venovať tejto téme, pretože žiaci sami prinášajú do školy veľa otázok a chcú na ne odpovede.

Kompetencie

Učebný predmet vedie žiakov k rozvíjaniu:

komunikatívnej kompetencie tým, že umožňuje prezentáciu slovnú alebo písomnú navštívenej oblasti na Slovensku alebo interpretácii prečítanej alebo vypočutej povesti, piesne, básne viažucej sa k regiónu alebo ku Slovensku, Učivo o Slovensku rozvíja aj čitateľskú gramotnosť tým, že jednak žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborného textu ale taktiež majú možnosť rozvíjať si schopnosť opisu obrázkov, diagramov, kresieb apod.

Ďalšou dôležitou kompetenciou rozvíjanie

kultúrnej kompetencie, pretože

personálnej a interpersonálnej, pretože učebný predmet dáva predpoklad ypre tvorbu projektov a tímovej práce

Obsah vzdelávania vlastivedy

Hlavné témy:

Môj rodný kraj - kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Obec, v ktorej žijem. Spoznávanie, opis, charakteristika a rozprávanie o rodnom kraji, o kraji v ktorom žiaci žijú. Premeny prírody rodného kraja počas roka. Príroda, ľudia, kultúra, doprava, pamätihodnosti a zaujímavosti z okolia. Hodnota práce a peňazí. Starostlivosť o svoje prostredie Náčrt cesty do školy.

Objavujeme Slovensko

Objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska. Naše starobylé a svetoznáme pamiatky a ich krása. Krátka cesta do minulosti, spoznávanie sveta našich predkov.

Cestujeme po Slovensku

Oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu. Vyzdvihnú a odlišia sa vlastivedné osobitosti každého územia. Spoznávanie našej vlasti prostredníctvom povestí, rozprávok a hier (aj s využitím mapy).

Rozdelenie obsahu do ročníkov v základnej škole

2. ročník

Môj rodný kraj - kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Začíname s vlastivedou . Prvá vlastivedná vychádzka

Objavujeme premeny okolo nás

Čo vytvorila príroda a čo človek. Čím je zaujímavý kalendárny rok a čím školský rok

Cesta do školy a domov

Poznávanie cesty do školy Môj tieň smeruje na sever (svetové strany). Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí).

Nakreslím si cestu do školy povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a parky okolia .Čo rastie v našom okolí) . rieka, potok. Pozorujeme oblohu (pranostiky, počasie a predpoveď počasia). Pozorujeme oblohu (slnko, Mesiac a hviezdy sú na oblohe). Ako sa staráme o naše okolie (a o životné prostredie)..

Hudobná výchova

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 1. ročníku ZŠ je nadviazať na hrové činnosti preprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby.

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia (napr. ZUŠ).

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vroděných a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa. Východiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov.

Hudba má byť pre žiakov *súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov* k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu.

Dobre známa *sústava hudobných činností* je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvoria základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať.

V prvých ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov.

V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky, formou partnerského dialógu učiteľa so žiakmi - bez mentorovania, autoritárstva a tlaku na hromadené vedomosti.

Výsledok hudobno-výchovnej práce významne ovplyvňuje erudovaný a zanieteny učiteľ, ktorý je schopný naplniť požiadavky školského vzdelávacieho programu flexibilne a optimálne tak, aby aj prostredníctvom hudby formoval celistvú osobnosť žiakov. Odporúčame, aby tentoučebný í predmet vyučoval učiteľ so špecializáciou hudobná výchova pre primárne alebo sekundárne vzdelávanie.

Ciele predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti *si osvojiť hudobný materinský jazyk* a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem
- (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebavyjadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,

- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Základným zámerom hudobnej výchovy je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- rozvíjal citový svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení - s poéziou, výtvarnými dielami, tancom,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Obsah predmetu

- hudobný materiál (detské, umelé a ľudové piesne z folklórnych oblastí Slovenska,
- inonárodné piesne s rozmanitou deťom primeranou tematikou, hudobné rozprávky,
- príbehy, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové (tanečné) hry, hudobný materiál zameraný na jednotlivé ročné obdobia, zvykoslovie a rôzne sviatky, na ilustráciu didaktických problémov), sústava hudobných činností vokálnych, inštrumentálnych, percepčných, hudobno-pohybových, hudobno-dramatických.

Rozdelenie do ročníkov

V 1. - 3. ročníku primárneho stupňa vzdelávania učivo nie je rozdelené do tematických celkov.

V 4. ročníku sú odporúčané dva tematické okruhy:

Ľudová pieseň v živote človeka a spoločnosti

Poslanie hudby v našom živote

Odporúčané organizačné formy a metódy hudobno-výchovnej práce

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov, preto odporúčame:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol;

špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná

a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-

receptívna metóda, improvizácia.

Vokálne činnosti

Obsah

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlišenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas,

- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov,
- jednohlas, kánon, jednoduchý dvojhlas,
- intonácia diatonických postupov v durových a molových tóninách, melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- hudobný rytmus a metrum - spev v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte,
- používanie taktovacích gest,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie - čítanie nôt, určovanie rytmu, tempa, dynamiky,

Inštrumentálne činnosti

Obsah

- hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie,
- hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok,
- hra jednoduchých ostinátnych sprievodov k piesňam, tvorba jednoduchých sprievodov v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte k piesňam a hudobným hrám,
- tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam, improvizácia predvetia, závetia, *tvorba malých celkov a jednoduchej formy.*

Hudobno-pohybové činnosti

Obsah

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo,
- používanie taktovacích gest v 2/4, $\frac{3}{4}$, 4/4 takte,
- pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

Percepčné činnosti

Obsah

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať,
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),

- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhy tempa,
- pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánon), melódie, sprievodu,
- sluchové rozoznávanie predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz,
- sluchové rozlíšenie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom; vizualizácia, verbalizácia zážitku, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsah

- využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu.

Prostredníctvom

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej
- piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní
- a počúvaním ich úprav pre detský zbor a klavír postupne *si osvojit hudobný materinský jazyk*
- a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Obsah	Kompetencie	Výstup
Hry so spevom, jednoduché slovenské ľudové piesne, detské piesne v rozsahu c ¹ - a ¹ , umelecké úpravy ľudových piesní, krátke skladbičky pre deti.	<i>Vokálno-intonačné činnosti</i> Získať základné spevácke zručnosti a návyky. Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade. Poznať a správne	Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 12 detských a ľudových piesní, hier so spevom.

<p>Sluchová príprava intonácie 5., 6., 3 stupňa v durovej tónine, rytmizácia slov a riekaniiek, rytmické a melodické hry, realizácia rytmu pozostávajúceho z štvrt'ových a osminových hodnôt, vyjadrenie obsahu piesní a skladbičiek pohybom. Zvuk, tón, reč, spev.</p>	<p>realizovať hodnoty nôt , (štvrt'ová, osminová + pomlčky). <i>Inštrumentálne činnosti</i> Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich. Pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne. <i>Hudobno-pohybové činnosti</i> Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky. <i>Percepčné činnosti</i> Poznať krátke veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať naň. <i>Hudobno-dramatické činnosti</i> Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore. Hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad.</p>	<p>Vedieť hrať jednoduché rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek.</p> <p>Pohybom správne reagovať na hudbu.</p> <p>Poznať minimálne 4 hudobné skladby a ich autorov, dokázať vystihnúť náladu hudby.</p> <p>Uskutočniť minimálne 1 hudobno-dramatické vystúpenie</p>
---	---	---

Hudobno-výchovný proces:

V 1. ročníku ZŠ hudobná výchova nadväzuje na preprimárne vzdelávanie, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Zámerom hudobno-výchovnej práce je zapojiť každého žiaka do hudobných aktivít. Uplatňujú sa všetky druhy hudobných činností, z ktorých dominujú spevácke a hudobno-pohybové. Kladieme dôraz na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehľbujeme počiatočný spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby a hudobné aktivity prinášali radosť a aj určitý relax, uvoľnenie. Usilujeme sa o to, aby sme žiakom poskytovali optimálne podnety pre ich hudobnú aktivitu, preto striedame rôzne hudobné činnosti, uprednostňujeme zážitkové a skúsenostné metódy,

metódu hrania rol, hrové formy pri získavaní hudobných skúseností, riadené objavovanie hudby. Je žiaduce, aby každá vyučovacia hodina mala svoj cieľ, k splneniu ktorého smeruje každá činnosť žiakov a usmerňujúca práca učiteľa. Takýto postup vylučuje izolovanosť hudobných činností a je predpokladom systematickej hudobno-výchovnej práce.

Výtvarná výchova

Cieľom predmetu je prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na detský spontánny výtvarný prejav, rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania) a postoje (formovanie si vlastného názoru, prístupu a vkusu).

1. Charakteristika učebného predmetu

Výtvarná výchova (ďalej VV) primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou - intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebaujadrovania - rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia - vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV napĺňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy - a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet výtvarná výchova v sebe zahrňuje okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení - dizajn v jeho rôznych polohách (výrobný, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá (video a film).

Na primárnom stupni výtvarná výchova plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnu s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu - formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

1.2 Metodické východiská predmetu sú:

a) v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.

Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a techník). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje cieľ kognitívny.

Výtvarná výchova má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi ... Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdanlivo vzdialené predmety a posilňovať medzipredmetové vzťahy. Predmet vytvára tiež priestor pre synestetické vnímanie sveta, pre uplatnenie zmyslových modalít čuchu, hmatu a chuti, ktoré nie sú zahrnuté v tradičnom obsahu nášho vzdelávania.

b) v témach/námetoch zobrazovania, ktoré ponímame z hľadiska:

- osobnosti a veku žiaka,
- edukačných cieľov,
- kultúrno-spoločenskej reality.

Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarities, procesy...),

- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrnej rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí),
- kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prírodoveda, čítanie, náboženská a etická výchova), VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyku, vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

2. Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry - vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti - rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností - to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

3. Obsah predmetu

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať - podľa potreby preradovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne - označené ako a), b).

V metodickéj prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej .

Tematické okruhy a edukačné témy:

Rozširujúce edukačné témy pre školský plán rozvíjajú a dopĺňajú témy štátneho plánu.

Čísla v zátvorke sú poradím tematických okruhov vo vzťahu k Štátnemu plánu predmetu Výtvarná výchova.

<i>Tematický okruh</i>	<i>Edukačná téma / výtvarný problém, námet, technika</i>	<i>Odporúčané ukážky a východiskový materiál</i>	<i>Edukačný proces a výstup</i>
1. (2.) kompozičné princípy a možnosti kompozície	<u>1.5. vytváranie kompozície z tvarov písmen</u> - námet vzniká asociatívnym spôsobom kombináciou tvarov písmen; technika: obkresľovanie, striekanie (fixírka, sprej, sitko), frotážovanie ...	na čo sa podobajú písmená? ukážky umenia: lettrizmus, Schwitters, Kolář, Ernst, Urbásek,	<i>skladanie papierových sád vyrezaných tlačných písmen, kombinovanie, otáčanie, hľadanie predmetného tvaru; fixovanie objaveného tvaru, jeho dopĺňanie (dokreslenie) - úprava zobrazenia</i>
2. (3.) podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy	<u>1.9. dotvorenie nájdeneho objektu</u> - námet: postava, zviera, stroj ... technika: asambláž, spájanie (lepenie, zväzovanie, zdrôťovanie ...) príp. domodelovanie; možnosť kolorovať	staré hračky, veci; príbeh o tom, čo už doslúžilo a znova môže „ožiť“; ukážky umenia: Picasso, Duchamp, Arman, Jankovič, Laubert	<i>hra s predmetmi, ich fantazijné dotváranie, spájanie do nových tvarových a významových celkov (figúr); výstavka výsledkov</i>
	<u>1.10. ilustrácia rozprávky</u> - námet: rozprávka podľa výberu učiteľa technika: kolorovaná kresba (tempera, akvarel, pastel), kresba fixkami	ukážky ilustrácii aktuálnych rozprávok; rôzne typy a štýly ilustrácií	<i>žiaci si vypočujú krátku rozprávku, alt. ju v spolupráci s učiteľom vtipne transformujú, ozvláštnenia; vyberú si scénu, ktorú chcú zobrazit', porozprávajú ako si predstavujú jednotlivé postavy a prostredie a nakreslia ich</i>
3. (5.) podnety	<u>1.12. kreslenie a vyfarbovanie</u>	ukážky rôznych žánrov klasickej	<i>žiaci dopĺňajú a prekresľujú</i>

fotografie	do čiernobielej fotografie - námet: fotografia z časopisu a jej premena; technika: kresba fixkami, akvarel (tempera)	fotografie	<i>fotografický obrázok, vedome umiestňujú nové časti v celku kompozície, menia významu zobrazenia</i>
4. (7.) podnety architektúry	<u>1.14. príbehová rozprávková a fantastická architektúra</u> - námet: stavby z rozprávok, oboznamovanie sa s rozmanitosťou príbýtkov technika: kresba, maľba (alt. modelovanie)	ukážky nezvyčajných architektonických riešení ukážky umenia: Wurm, Cornet, Archigram, Ghery	<i>žiaci na základe motivácie netradičného ponímania príbýtku (architektúry) vymýšľajú novotvary (kombinácie tvarov) - vlastnej rozprávkovej architektúry</i>
5. (9.) podnety tradičných remesiel	<u>1.17. farbenie a vykrývanie</u> - námet: vzor na látku, kraslica; technika: rezerváž, jednoduché farbenie	ukážky ľudového umenia: modrotlač, zdobenie kraslíc	<i>žiaci realizujú vzor na tričko, alebo zdobia kraslicu ...</i>
6. (10.) elektronické médiá	<u>1.18. základné operácie s počítačom</u> - námet: písmená a znaky; technika: operácie s textovým editorom	ukážky rôznych fontov; ukážky umenia: lettristická poézia	<i>žiaci získavajú základné zručnosti pri narábaní s počítačom; hrajú sa a experimentujú s písmom a znakmi (typ fontu, veľkosť, orientácia)</i>
7. (11.) porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	<u>1.19. poznávanie a porovnávanie rôznych médií</u> - námet: jednoduchý figuratívny (vecný) motív; technika: kresba (maľba) - modelovanie (materiálový objekt)	ukážky realizácií v rôznych médiach a technikách (fotografia, film, kresba, socha ...)	<i>žiaci stvárňujú rovnaký (jednoduchý) motív v kresbe, a modelovaní; porovnávajú rozdiely (formy, výrazu), porovnajú ho s podobným motívom na fotografii; rozhovor o tom, ako všelijako sa dá zobraziť to isté</i>
	<u>1.20. vzorkovníček, múzeum</u> - námet: zbierka prírodnín (kameňov, rastlín, nájdených predmetov, častí nefunkčných alebo	hra na vedca (archeológa, kozmonauta, zberateľa, botanika)	<i>žiaci vytvárajú jednoduchý spôsob prezentácie zozbieraného materiálu; porovnávajú a triedia</i>

	starých predmetov, hračiek ...); technika: zbierka - objekty v krabičkách, na ploche, rastliny v „herbári“; kombinácia techník		<i>rôzne druhy materiálu; predmety umiestňujú ich v interiéri alebo exteriéri, vytvárajú z nich „muzeálnu zbierku“, „zavárajú“ ich do fliaš, ukladajú do škatuliek, albumov a pod.</i>
8. (14.) podnety rôznych oblastí poznávania sveta	<u>1.23. oživené písmená a čísla</u> - námet: živý text (výpočet); technika: performancia	ukážky performancie a pantomímy	<i>žiaci hrajú (performancia) písmená zo svojich tiel a vytvárajú nápis alebo matematický výpočet; následne situáciu skúsia nakresliť</i>
9. (16.) škola v galérii / galéria v škole	<u>1.25. obraz - portrét v galérii</u> - námet: výraz tváre; technika: rozhovor a výtvarný posun (kresba, asambláž, fotokoláž ...)	návšteva galérie, alebo rozprávanie o galérii na základe edukačných materiálov	<i>čo je to portrét a čo všetko sa dá vyčítať z ľudskej tváre? z výrazu tváre môžeme zistiť náladu a pocity človeka; každý má svoj portrét alebo portrét niekoho blízkeho, na ktorý sa niekedy pozerá ... kresba alebo fotokoláž diela z galérie</i>
10. (17.) výtvarné hry	<u>1.26. vytváranie limitované pravidlami hry</u> technika: stigmografické kreslenie		<i>žiaci kreslia tak že kresba je spojnicou dopredu daných značiek</i>

Poznámky

- Vyučovanie výtvarnej výchovy vyžaduje, vzhľadom na jej pracovný charakter, jedno až dvojhodinové celky, podľa náročnosti edukačnej úlohy.
 - Realizácia rozširujúcich úloh predpokladá navýšenie hodinovej dotácie v školskom pláne.
 - Na hodinách, na ktorých sa pracuje s elektronickými médiami vyžadujú delenie triedy na skupiny podľa platných predpisov.

- K jednotlivým témam sú v rámci metodickéj príručky vydané metodické rady a edukačné DVD s vizuálnymi materiálmi.
- Predmet je klasifikovaný obdobne ako v ostatných predmetoch v 1. ročníku.

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Žiak má po absolvovaní primárneho vzdelania mať tieto vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučil:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixy, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové/olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia, umenia starovekých kultúr, antického umenia,
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- základné poznatky o princípoch impresionistickej, surrealistickej a akčnej maľby, paketáže, land artu a niektorých formách body artu vyplývajúce z výtvarnej skúsenosti - znalosť vybraných charakteristických diel týchto smerov,
- znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov: krajinomalby, zátišia, portrétu, sochy, reliéfu,
- prvé vedomosti o vzniku filmu - o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
- prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) - cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti - s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz: dokázať operovať s tvarmi (dopĺňať neúplné tvary, znižovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladat' tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru - figúra a pozadie,
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetlovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb), materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsňá, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať - vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie - menšie, vedľa seba - za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľá, valček a pod.),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami,
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie,)
- zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.,)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko - textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre.)

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti - motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, drôtovanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),

- prirad'ovat', zmnožovat', preskupovat', spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- analyticky-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup - žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém - inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt - jeho poznávanie a pretváranie.

Poznámky:

- Pri používaní IKT (tematický rad: Podnety elektronických médií) odporúčame triedu deliť na 2 skupiny.
- Organizácia činnostného vyučovania vyžaduje väčšie časové jednotky ako 45 min. Z toho dôvodu je optimálne v školskom vzdelávacom programe navýšiť hodinovú dotáciu.

- Pri niektorých edukačných témach je možné v rámci primárneho vzdelávania združiť vyučovanie výtvarnej výchovy do spoločných projektov s inými predmetmi.
- K učebným osnovám je vydaná metodická príloha s rozvedenými metodickými radmi, ktoré nie sú záväzné, majú charakter inšpiračného materiálu pre učiteľa. Expozičný, pracovný a demonštračný vizuálny materiál sa nachádza na edukačnom DVD.
- Predmet VV je klasifikovaný na vysvedčení známkami. Metodika hodnotenia je rozpracovaná v metodickej prílohe.
- V rámci tematického učebného plánu môže učiteľ edukačné témy zaradovať do vyučovania v poradí ako a časovom rozpätí podľa vlastného uváženia.

Telesná výchova

1. Charakteristika učebného predmetu:

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových

2. Ciele učebného predmetu:

cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.
-

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele sú:

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj:

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Cieľ zameraný na zdravie:

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Cieľ zameraný na motoriku:

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Cieľ zameraný na postoje:

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy sú:

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom:

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

Využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti - svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastolovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

3. Obsah

Prehľad tematických celkov (TC)

- 7 Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
- 8 Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
- 9 Kreatívne a estetické pohybové činnosti
- 10 Psychomotorické cvičenia a hry
- 11 Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Časová dotácia

Tematický celok (TC)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
<i>Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Kreatívne a estetické pohybové činnosti</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Psychomotorické cvičenia a hry</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</i>	10%	10%	10%	10%

Tematické celky (obsah formulovaný v celku pre celý stupeň vzdelávania)

:

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Kompetencia:

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

Vedomosti:

- základné lokomócie - poznať, vedieť pomenovať,
- poradové cvičenia - poznať základné a vedieť ich pomenovať,
- elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení,
- význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení,
- základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitivne obdobia),

- osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore,
- osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodů,
- na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí,
- vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.),
- osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, skokov.

Postoje :

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách.

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)
(Tradičné aj netradičné hry)

Kompetencia:

Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.

Vedomosti:

- základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH- poznať a vedieť pomenovať,
- základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe,
- správna technika základných herných činností jednotlivca,
- poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním,
- poznatky o základných pravidlách realizovaných hier,
- poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách.
-

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,
- osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách,
- osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním,

- realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách,
- osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať.

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,
- dodržiavať zásady fair-play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák,
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, pohybové aktivity s hudbou, rytmika, tanec)

Kompetencia:

Mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno-umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

Vedomosti:

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,
- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo - orientačné a rytmické schopnosti,
- veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách
- rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,

- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie, strečingové cvičenia)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebapoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

Vedomosti:

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,
- zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných psychomotorických cvičení v rôznych obmenách (spojenie zmyslového vnímania s kinestetickým v časovo - priestorových vzťahoch),
- proporcionálny rozvoj koordinačných pohybových schopností a flexibility,
- vytváranie návyku správneho držania tela v rôznych polohách,
- vytváranie návyku vedomého parciálneho dýchania, fyziologicky správneho dýchania,
- osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť,
- osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na čiastočnú i celkovú relaxáciu.

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Plávanie, turistika, korčuľovanie, lyžovanie a i.)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.

Vedomosti:

- plávanie - elementárne poznatky o význame plávania, technike základných plaveckých zručností a možnostiach aplikácie plávania vo voľnom čase,
- turistika a pohyb v letnej prírode - elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode - základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,
- lyžovanie a pohyb v zimnej prírode - aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu, elementárne poznatky o význame lyžovania, základné pohybové zručnosti z lyžovania, informácie o možnostiach aplikácie lyžovania vo voľnom čase,
- korčuľovanie a pohyb na ľade - kĺzanie a hry na ľade, elementárne poznatky o význame korčuľovania, základné pohybové zručnosti z korčuľovania, informácie o možnostiach aplikácie korčuľovania vo voľnom čase,
- bicyklovanie - elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase.
-

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných zručností z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania v rôznych obmenách,
- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom sezónnych pohybových aktivít ,
- rozvoj senzorických schopností - pociťovanie, vnímanie, odhad času, priestoru,
- rozvoj kultúrno - umeleckých schopností - kultúra pohybového prejavu, precítenie pohybu, interpretácia, kreativita,
- rozvoj intelektových schopností - všeobecná inteligencia v kontexte s poznávacími aktivitami,
- realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí, v rôznych obmenách.

Postoje:

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

4 Vzdelávací štandard - výstup pre 1. stupeň ZŠ

Obsahový štandard (kľúčové pojmy, minimálny obsah)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. - čo sa v objekte školy nachádza).

Základné poznatky:

- zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch,
- základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou,
- základy správnej techniky gymnastických cvičení,
- o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov.
-

Základné pohybové aktivity:

- bežecká abeceda, beh - rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou,
- kotúle - vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolíne, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

Základné pojmy: pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, strel'ba, vedenie lopty, držanie lopty, útok - útočník, útočná činnosť, obrana - obranca, obranná činnosť.

Základné poznatky:

*o pravidlách realizovaných hier,
o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier,
o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo
osvojovaných pohybových zručností,
o význame hier pre zábavu i zdravie.*

Základné pohybové aktivity:

- hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap
- Prípravné športové hry - zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

Základné pojmy: rytmika, tanec - jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia.

Základné poznatky:

- o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností - akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).

Základné pohybové aktivity:

- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),
- pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy,

- tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela

Základné poznatky:

- o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,
- o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu,
- o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách.

Základné pohybové aktivity:

- koordinačné cvičenia a hry,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry,
- aktivity zamerané na rozvoj dýchania,
- nat'ahovacie (strečingové) cvičenia,
- cvičenia na rozvoj flexibility.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe

Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika - jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie - kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže - zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.

Základné poznatky:

- o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období,
- o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode,
- o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.

Základné pohybové aktivity:

- cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode,
- skoky do vody z rôznych polôh,
- nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu,
- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu,
- jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli,
- korčuľovanie - jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch
- lyžovanie - základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, zjazdy, brzdenie jazdy, oblúky.

Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti - vychádzajú z kompetencií)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

- Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.
- Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
 - Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
 - Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno - pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.
- Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

Proces:

K organizačným formám:

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 - 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),

- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže - pravidelné i jednorazové,
- kurz základného plávania,
- škola v prírode (v rôznom ročnom období s aktívnym využitím sezónnych športových aktivít v prírode),
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu po 4 hodiny v každom ročníku).

Na školách, ktoré majú vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení pre žiakov zdravotne oslabených sa odporúča realizovať samostatné povinné hodiny zdravotnej telesnej výchovy. Obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných učebných osnov. Ak sa samostatné oddelenia nevytvárajú, žiak navštevuje vyučovanie telesnej výchovy spolu s intaktnými žiakmi a realizuje sa integrované vyučovanie. Zásady integrácie na hodinách telesnej výchovy sú uvedené v učebných osnovách zdravotnej telesnej výchovy (UO pre ZTV I. a II. stupeň základnej školy - schválené 9.5.2003, č.526/2003, platné od 1.9.2003).

K projektovaniu učiva:

Učivo jednotlivých tematických celkov je široko koncipované preto, aby si učiteľ vzhľadom k reálnym podmienkam školy a špecifikám svojej triedy mohol vybrať adekvátne pohybové prostriedky, ktorými môže splniť projektované ciele a prispieť k rozvoju kompetencií žiakov.

Učivo je koncentrované do 5 tematických celkov. Realizácia obsahu týchto celkov by mala byť proporcionálne rozčlenená do všetkých ročníkov. V prvom ročníku sa začína najjednoduchšími pohybovými činnosťami každého celku. Podľa úrovne zvládnutia realizovaných činností postupuje učiteľ vo výbere ďalších zručností. Pri projektovaní učiva treba zabezpečiť predovšetkým proporcionálny rozvoj pohybových schopností.

V jednotlivých tematických celkoch je poskytnutý dostatočný priestor na tvorivú aplikáciu obsahu učiva učiteľom vzhľadom k možnostiam školy i konkrétnych žiakov. Očakáva sa citlivý prístup učiteľa pri výbere takých cvičení a hier, ktorými bude možné u každého žiaka dosiahnuť postupný rozvoj kompetencií.

Program nevyčleňuje zvlášť tematický celok zameraný na poznatky o športe a zdraví, olympizme (olympijská výchova). Očakáva sa, že učiteľ bude sprostredkovať poznatky priebežne počas výučby a v kontexte s danou pohybovou činnosťou. Tým sa predpokladá vytvorenie ucelenej predstavy o vedomostiach a zručnostiach danej aktivity a ďalších poznatkoch s ňou súvisiacich.

K procesu výučby:

V každom tematickom celku treba vytvoriť priestor pre sebapoznávanie žiakov prostredníctvom pohybu, rozvoj tvorivosti žiakov a pohybovú improvizáciu.

Vytvárať úlohy divergentného typu, aby aj žiaci objavovali a hľadali možné riešenia v pohybových úlohách.

Vytvárať tiež priestor na samostatné oboznamovanie sa žiakov s novým náčiním, novými pohybovými činnosťami ap. Realizovať systematicky komunikáciu s jednotlivcom, skupinou i triedou o realizovaných činnostiach, splnených resp., nesplnených úlohách, pocitoch a náladách pri cvičení, hre a súťažení.

Tematický celok „Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti“ poskytuje veľký priestor na aplikáciu širokej škály pohybových činností. Zaradujú sa do neho prvky poradovej prípravy, ktorá má byť funkčná z hľadiska účelnej organizácie činností v priestore, z hľadiska bezpečného pohybu v priestore i z hľadiska efektívneho využívania času na pohybové aktivity. Odporúčame vyhýbať sa drilovému nácviku jednotlivých prvkov prípravy. Za vhodné sa považujú predovšetkým hry, v ktorých si nenásilným a veku primeraným spôsobom dané aktivity žiaci osvoja.

Podstatnú časť tematického celku tvorí rozvoj základných lokomócií. Túto časť pohybového vzdelávania treba vnímať ako prípravu pre základné atletické disciplíny - beh, skok, hod. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností a postupne ich vzájomné kombinácie napr. chôdza a skok, beh a skok.

Tretou časťou tematického celku sú elementárne zručnosti z akrobacie, ktoré sa vnímajú ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností. Akcentujú sa predovšetkým zmeny polôh, obraty, prevraty, polohy strmhlav a tiež pohyb po zúžených a zvýšených plochách opory. Samozrejme sa tieto činnosti kombinujú so základnými lokomóciami.

Odporúča sa pri projektovaní učiva využívať aj náčinie a náradie, ktoré má škola k dispozícii. Nenásilným a veku primeraným spôsobom sa s ním žiaci postupne oboznamujú a realizujú jednoduché cvičenia. Odporúča sa využívať predovšetkým pružný mostík, trampolíny, fit - lopty a balansovadlá.

V tematickom celku „Hry“ sa začína manipulačnými hrami, ktoré nadväzujú na hry charakteristické pre predškolskú telesnú výchovu. Žiaci sa oboznamujú s rôznym športovým ale i netradičným náčiním a spôsobmi manipulácie s ním. Tu sa vytvára veľký priestor na samostatné objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním žiakmi. Na základe toho učiteľ môže zdokonaľovať jednotlivé činnosti a aplikovať ich v nenáročných manipulačných hrách.

Pohybové hry nadväzujú na manipulačné a tvoria významnú časť výučby telesnej výchovy v primárnej edukácii. Mali by byť realizované počas všetkých štyroch ročníkov. Odporúča sa proporcionálne zaradovanie všetkých druhov pohybových hier (skákačky, naháňačky, triafačky ap.) a tiež hier zameraných na rozvoj všetkých pohybových schopností.

Paralelne s nimi sa v treťom a štvrtom ročníku zaradujú prípravné športové hry. Učiteľ si môže podľa podmienok a tradícií školy vybrať z rôznych

športových hier. K základným hrám, ktorých elementárne základy herných činností jednotlivca by mali žiaci zvládnuť patrí futbal, basketbal, hádzanú, volejbal a tenis. Odporúčame však realizovať aj základy hier, ktoré sa stávajú na školách obľúbenými - frisbee, florbal, korfbal ap.

V tematickom celku *„Kreatívne a estetické pohybové činnosti“* sa vytvára priestor pre kreatívneho učiteľa. Rôznymi pohybovými prostriedkami môže dosiahnuť rozvoj požadovaných kompetencií. Široká škála výrazových prostriedkov rytmiky, tanca, tvorivej dramatiky i gymnastiky vytvára podmienky aj pre rozvoj tvorivosti žiakov. Akcentujeme dôraz na utváranie a upevňovanie návyku správneho držania tela a estetického a kultivovaného pohybového prejavu.

V prvom ročníku odporúčame začínať jednoduchými rytmickými cvičeniami kde sa pohyb spája so slovom, s vytlieskavaním, vydupávaním. Vhodná je celá škála riekaniak a motivovaných pohybov. Postupne možno pridávať dramatizáciu. Príbehy zo života zvierat, rozprávkových bytostí či fantazijného sveta sú výborným námetom na pohybové stvárnenie a tvorivú improvizáciu.

V druhom ročníku sa odporúča vo väčšej miere využívať hudbu. Možno používať jednoduché hudobné nástroje (tamburína, ozvučené paličky alebo vyrobené nástroje žiakmi) a rytmizovať pohyb. Základné tanečné kroky a malé tanečné väzby sú základom pre osvojovanie si niektorých regionálnych ľudových tancov, alebo aj tancov moderných. Výber sa ponecháva na učiteľa a jeho možnosti.

V poslednom ročníku sa odporúča klásť dôraz na schopnosť tvoriť vlastné zostavy či malé väzby resp., dokázať improvizovať na hudobný motív ap.

Tematický celok *„Psychomotorické cvičenia a hry“* je vnímaný ako významná súčasť prípravy žiaka na zvládnutie náročných úloh v škole i živote. Akcentuje sa význam týchto pohybových aktivít pre zdravie žiaka. Poznávaním vlastného tela, jeho možností a limitov sa žiak postupne učí vnímať telo ako celok. Správne držanie tela pri rôznych polohách, správne dýchanie a schopnosť relaxácie sú základnými úlohami, ktoré vedú k získaniu potrebných kompetencií.

Učiteľ podobne ako pri predchádzajúcom tematickom celku môže využívať rôzne pohybové prostriedky, ktorými žiakom sprostredkuje potrebné informácie a základné zručnosti. Ak má učiteľ teoretickú i praktickú prípravu z jogy, môže aplikovať relaxačné a dychové cvičenia z tohto systému.

K aplikácii základných psychomotorických cvičení a hier však nie je treba žiadny špeciálny výcvik. Psychomotorika je zameraná na prežívanie pohybu, radosti z pohybu. Psychomotorika patrí k faktorom podporujúcim zdravie. Žiak sa učí vnímať svoje telo, jeho časti. Významnou úlohou je aj naučiť žiaka vnímať svalové napätie a uvoľnenie a jeho spojenie s duševným napätím, ale i celkové pocity svojho tela pri cvičení. Cieľom snaženia učiteľa by malo byť, aby žiaci prostredníctvom pohybu získavali čo najviac skúseností a poznatkov o sebe

z hľadiska fyziologického, kognitívneho i emocionálneho. Tieto poznatky sa potom stávajú základom pre sebaopoznanie, sebazdokonalovanie a konanie.

Významným prvkom sú psychomotorické hry. Umožňujú prejavovať individualitu osobnosti a súčasne zapájajú žiaka do kolektívu. Sú typické tiež tým, že využívajú netradičné pomôcky a nie sú v nich víťazi a ani porazení. Môžu byť zamerané na rozvoj hmatového, optického či akustického vnímania, alebo na rozvoj rovnováhy či priestorovej orientácie.

Široko koncipovaným je aj tematický celok „Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti“. Vzhľadom k rôznorodým podmienkam regiónov a škôl sa ponecháva možnosť výberu konkrétnych sezónnych činností na školu. Za dôležité sa však považuje, aby všetky školy zabezpečili primeraný rozsah sezónnych činností počas celého školského roka vo všetkých ročníkoch a tým zabezpečili primerané podmienky na otužovanie sa detí ako významného prvku pri prevencii chorôb a upevňovaní zdravia.

Aktivity turistického charakteru sú nenáročné a možno ich realizovať počas celého roka. Akcentuje sa predovšetkým chôdza po rôznych povrchoch, terénoch a prekonávanie terénnych prekážok.

Za nevyhnutnú súčasť sa považuje aj realizácia plávania - základného plaveckého výcviku. Spôsob jeho realizácie sa ponecháva na školu a podmienky, ktoré na tieto aktivity v danej lokalite sú.

Korčuľovanie, sánkovanie, lyžovanie, bicyklovanie sú aktivity, ktoré možno realizovať v tých školách, kde sú na to vytvorené podmienky. Ďalšou možnosťou je tieto podmienky vytvárať a to realizáciou škôl v prírode napr. v zimnom období s akcentom na zimné športy.

Korčuľovanie na kolieskových korčuliach parí medzi obľúbené pohybové aktivity. Ak má škola vhodné podmienky, môže ho realizovať. Klasické korčuľovanie na ľade možno zas realizovať na školách, kde klimatické podmienky dovoľujú vytvoriť na ihrisku ľadovú plochu, prípadne ak je možnosť navštevovať umelú ľadovú plochu.

Lyžovanie je najvyužívanejším zimným športom. Ak má škola na to podmienky (školy v podhorských oblastiach) možno základný výcvik realizovať ako súčasť tohto celku. Výcvik možno realizovať aj počas zimnej školy v prírode.

Bicyklovanie a jazda na kolobežkách sú významnými voľno časovými aktivitami žiakov mladšieho školského veku. Ak má škola na tieto pohybové aktivity vyhovujúce podmienky, môže takúto výučbu realizovať.

Rozvíjajúce ciele	Okruhy	Témy	Predmet	Metódy a formy	Učebné zdroje	Výkonový štandard	Prierezová téma
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	Manipulácia s netradičným náčiním	Telesná výchova	Manipulačné hry	Odborné publikácie k téme	Uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním	spolupráca
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Kreatívne a estetické pohybové činnosti	Rytmické cvičenia a hry	Telesná výchova	Praktické cvičenie a hry	Odborné publikácie k téme	Zladiť pohyby s rytmom, ktorý je navodený slovom, hudbou	kreativita
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Psychomotorické cvičenia a hry	Spájanie zmyslového a kinestetického vnímania	Telesná výchova	Praktické cvičenia a hry	Odborné publikácie k téme	Vnímať prejavy vlastného tela pri pohybe	sebapoznávanie
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Hry vo vode	Telesná výchova	Hry	Odborné publikácie k téme	Splyvať, ponárať sa, dýchať do vody, skákať do vody	Zdravie (otužovanie, hygiena)
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti	Tematický celok: Aktivity v prírode a sezónne pohybové	Turistika	Telesná výchova	Cvičenie, hry	Odborné publikácie k téme	Uplatniť správnu techniku chôdze	Zdravie (otužovanie, hygiena)

Pracovné vyučovanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Ciele vzdelávacej oblasti Človek a svet práce na primárnom stupni vzdelávania

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre oblasť Človek a technika vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných

cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska

troch navzájom prepojených komponentov:

1. výchova vzťahu k technike (hodnoty, postoje),
2. výchova o technike (vedomosti),
3. výchova prostredníctvom techniky (skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti).

Základný vzťahový rámec pre určenie cieľov

elementárneho vzdelávania oblasti Človek a svet práce vychádza z uvedených komponentov:

V rovine hodnôt a postojov smeruje k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách

(doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),

- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),

- rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,

- rozvíjaniu osobnostných vlastností,

- uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov,

- vytváraní postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh,
vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku),
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (sebarealizácie, sebadôvery, sebavzdelávania atd.).

V rovine vedomostí smeruje k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na vekuprimeranej úrovni,
- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác,
- poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou,

V rovine pracovných činností a zručností smeruje k:

- získavaní pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky
- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky
- získavaní pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov
- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu
- osvojenia si bezpečného využívania techniky v domácnosti
- pestovaní a ošetrovaní základných druhov rastlín
- získavaní všeobecne využiteľných pracovných skúseností
- využívaniu vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote
- naučení sa pracovať v tíme
- poznaniu pravidiel bezpečnosti práce a k schopnosti poskytnúť pomoc pri úraze

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraní a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastí, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu

- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k seberealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia.
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- k schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov

Návrh tematických celkov v predmete pracovné vyučovanie 4. ročník ZŠ

Tvorivé využitie technických materiálov	6 h
Základy konštruovania	11 h
Stravovanie a príprava jedál	3 h
Starostlivosť o životné prostredie	10 h
Ľudové tradície a remeslá	3 h

Obsah predmetu

4.ročník

33 hodín ročne

1. Tvorivé využitie technických materiálov 6 hodín

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vedieť hodnotiť výsledok svojej práce. Interpersonálne spôsobilosti prostredníctvom technických	Poznávanie vlastností materiálov Pomocou porovnávacieho pozorovania, bádania a experimentovania nadobudnúť poznatky o technických materiáloch s ktorými sa bežne žiaci stretávajú. Poznať, rozlíšiť a popísať	Poznávať vlastností materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním. Získať pracovné zručnosti s nimi.

<p>činnosti realizovaných samostatne i v kolektíve (efektívnosť činnosti, plánovanie, organizovanie, kontrolovanie a hodnotenie výstupov činnosti, empatia, riešenie konfliktných situácií, rešpektovanie a tolerovanie odlišností, zodpovednosť, úcta, zodpovednosť za výsledky práce vo vzťahu k rozvoju spoločnosti a životnému prostrediu), - schopnosť chápať význam technickej záujmovej činnosti a do tejto sa zapájať.</p>	<p>štruktúru a vlastnosti technických materiálov. Získať odbornú špecifickú poznatky o materiáloch (papier, textil, drevo) a procesoch tvorby produktov.</p> <p>1. Papier a kartón Praktické činnosti: strihanie, lepenie, skladanie, oblepovanie. Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti papiera podľa toho, ako sa strihá, trhá, skladá, ktorý papier je najvhodnejší na skladanie (balenie), z akého papiera sú listy učebníc, detských kníh...).</p> <p>Pracovné námety: priestorové a kruhové vystrihovačky, skladanie origami podľa náčrtu, balenie kníh a darčiekov, koláž z kartónu.</p> <p>2. Textil Praktické činnosti: navliekanie nite do ihly, robenie uzlíka, osvojenie základných stehov, zhotovenie výrobku podľa strihu. Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti textílií podľa toho, ako udržiavajú teplo, podľa krčivosti, podľa väzby, nasiakavosti. Skúmať stehy na výšivkách. Pracovné námety: výrobok s prvými stehmi, námety na vyšívanie s detskými prvkami, resp. námetmi ľudovej kultúry, gombíkový panáčik, tvorba výrobku podľa strihu.</p> <p>3. Drevo Praktické činnosti: skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddelovanie, spájanie, maľovanie. Námety na skúmanie: skúmať drevené predmety v triede (byte), skúmať dreveniny v okolí, skúmať, kde sú poškodené dreveniny a akým spôsobom. Pracovné námety: zvieratká, postavy, príbytky.</p>	<p>Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi. Vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia. Vážiť si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.</p>
--	--	--

2. Základy konštruovania 11 hodín

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>- efektívne žiť a pracovať s inými ľuďmi, učiť sa s nimi a od nich,</p> <p>- plánovať, organizovať, kontrolovať a hodnotiť aktivity tímu ľudí, preberať spoluzodpovednosť za prácu tímu,</p> <p>- vážiť si, rešpektovať, akceptovať a tolerovať odlišnosti iných ľudí, pomáhať im v prípade potreby, dobre s nimi vychádzať, udržiavať harmonické medziľudské vzťahy</p> <p>- motivácia a odhodlanie k tvorbe osobne a spoločensky prospešných technických produktov,</p> <p>- rozvíjanie poznania, že</p>	<p>Obsah tematického celku tvoria 4 tematické okruhy:</p> <p>a) Konštrukcie okolo nás</p> <p>b) Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie</p> <p>c) Technické komunikačné prostriedky</p> <p>d) Technika v doprave</p> <p><i>a) Konštrukcie okolo nás</i></p> <p>Skúmanie konštrukcií okolo nás a ich spoločenský význam (mosty, budovy, zariadenia). pre človeka Všímanie si celku i detailov. Pokus o návrh technického objektu na zhotovenie. Technické objekty zhotovujeme zo stavebníc alebo z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtičky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí. Odporúča sa použiť stavebnice s väčšími prvkami a škatule rôznych veľkostí a tvarov. Úlohy majú mať charakter hry.</p> <p>Námety: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov (vrtuľka), šarkan.</p> <p><i>b) Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie</i></p> <p>Uvedený tematický okruh odporúčame zaradiť až po prebratí učiva z prírodovedy o elektrickom obvode a elektrickej vodivosti. Na zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov pri nedostatku pomôcok, modulov alebo stavebníc chceme upozorniť na vytváranie</p>	<p>Poznať základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara...).</p> <p>Vedieť urobiť technický náčrt.</p> <p>Poznať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydľí.</p> <p>Poznať význam mostov a vedieť konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek (členitosť terénu, veľkosť rieky, zaťaženie mosta a pod.).</p> <p>Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu.</p> <p>Vedieť navrhovať optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického,</p>

<p>produktívna práca (aj v oblasti techniky) je základnou podmienkou rozvoja človeka a spoločnosti, - poznanie a bezpečné ovládanie techniky - záruka efektívneho využívania techniky vo svoj prospech i prospech iných - orientácia v rôznych odboroch ľudskej činnosti, osvojenie potrebných poznatkov a zručnosti významných pre možnosť spoločenského uplatnenia sa, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu profesijnú orientáciu, možnosti uplatnenia sa na trhu práce (aj napr. v medzinárodnom kontexte)</p>	<p>jednoduchých spojení (očko - skrutka) na objímkach žiaroviek E 10 za pomoci tenkého vodiča a batérie 4,5. Možné je paralelné a sériové zapojenie spotrebičov.</p> <p>Zdroje elektrickej energie (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie. Význam šetrenia elektrickou energiou.</p> <p>c) <i>Technické komunikačné prostriedky</i> Žiaci sa oboznamujú s historickými i modernými komunikačnými prostriedkami (telefón, fax, PC). Skúmajú, ako technické prostriedky umožňujú komunikáciu medzi ľuďmi. Skúmajú, kde sa tieto komunikačné prostriedky využívajú, samé sa učia sa využívať komunikačné prostriedky simulovaním rôznych situácií.</p> <p>d) <i>Technika v doprave</i> Oboznámenie sa s dopravou, dopravnými prostriedkami, rozvíjanie cestovateľskej mobility. Rozvíjanie konštruktérskych schopností, konštrukcia bicykla, jeho technické vybavenie a bezpečnosť jazdy na bicykli</p>	<p>ekonomického a estetického.</p> <p>Poznať pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič.</p> <p>Rozlišovať vodivé a nevodivé materiály.</p> <p>Poznať spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.</p> <p>Vedieť zostaviť vybrané funkčné elektrické obvody podľa návodu.</p> <p>Poznať zásady bezpečnej mobility. Poznať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli. Vedieť zistiť technický stav vlastného bicykla. Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla.</p>
---	---	--

3. Starostlivosť o životné prostredie 10 h

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Význam črepníkových rastlín pre skrášľovanie a zlepšovanie životného prostredia. Cieľavedome pristupovať k tvorbe krajšieho životného prostredia.</p> <p>Význam zeleniny</p>	<p>1. Črepníkové rastliny a životné prostredie</p> <p>Poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín, poznávanie ich nárokov na životné podmienky a ich význam pre tvorbu životného prostredia.</p> <p>Ošetrovanie črepníkových rastlín (umiestnenie podľa nárokov na svetlo a teplo, polievanie, očisťovanie rastlín, kyprenie, rosenie, prihnojovanie, presadzovanie).</p> <p>Rozmnožovanie rastlín (semenami, vegetatívne - odrezkami, delením trsu, cibul'ami, hl'uzami...).</p> <p>Hydroponické pestovanie rastlín (postup celoročného ošetrovania rastlín).</p> <p>2. Poznávanie úžitkových rastlín</p>	<p>Založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. Poznať a pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov). Poznať ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať. Vedieť založiť jednoduchú množiarňičku, poznať jej význam a využitie. Vedieť regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov. Poznať spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KŽP. Vedieť odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky. Vedieť zasadiť do črepníkov (črepníkovať) rozmnožené rastliny. Osvojiť si základy hydroponického pestovania rastlín.</p>

<p>pre zdravú výživu. (zelenina - zdroj vitamínov, minerálnych látok, ochranných a liečivých látok, vlákniny. Pestrosť a a rovnomernosť spotreby zeleniny počas roka Hygienické zásady konzumácie čerstvej zeleniny.</p> <p>Význam pokusy a pozorovaní z hľadiska a pochopenia nových poznatkov, z hľadiska objavovania súvislostí, z hľadiska využívania nových informačných zdrojov pre ďalšiu bádateľskú činnosť.</p> <p>Význam</p>	<p>Poznávanie úžitkových rastlín - ich konzumných častí, plodov, semien (hlavne zeleninu). Robiť výstavky poznávaných druhov priebežne (semená, rastliny, konzumné časti, plody), aby žiaci poznali úžitkové rastliny v rôznych vývinových fázach. Zatriedenie poznávaných druhov zelenín do pestovateľských skupín. Poznať význam zeleniny pre zdravie a výživu. Pestovanie zeleniny z priamej sejby a z priesad.</p> <p>3. Pokusy a pozorovania Podmienky klíčenia semien (vhodné napr. hrach, fazuľa). Význam vody, tepla a svetla pre rastliny (napr. fazuľa kríčková, hrach). Rýchlenie rastu rastlín teplotou. Význam pestovateľských podmienok na zakorenenie stonkových a koreňových odrezkov (teplo, vlhkosť substrátu a vzduchu v množiarňičke). Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživno - dezinfekčné prípravky).</p> <p>4. Pestovanie vonkajších okrasných rastlín Poznávanie vonkajších okrasných rastlín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Pestovanie letničiek</p>	<p>Poznať 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody. Spracovať vzorkovnicu semien a poznať ich na základe vonkajších vlastností. Poznať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, red'kovka, hrach). Poznať význam predpestovania rastlín.</p> <p>Vedieť založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín. V pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania. Výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť.</p> <p>Poznať 5 druhov nových vonkajších okrasných</p>
--	--	---

<p>pestovania vonkajších okrasných rastlín pre skrášľovanie širšieho okolia (škola, bydlisko). Oceňovať hodnoty vytvorené vlastnou pestovateľskou činnosťou. Využívanie okrasných rastlín k estetickému skrášľovaniu prostredia.</p> <p>Zvýšenie hodnoty okrasných rastlín aranžovaním. Dosiahnutými výsledkami prejavit' pozornosť a úctu svojim najbližším.</p>	<p>z predpestovaných priesad (napr. aksamietnica), ich vysadzovanie do črepníkov, na záhony, ošetrovanie.</p> <p>5. Rez a úprava kvetín do váz Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie (pestované druhy, lúčne druhy). Výstavky okrasných rastlín. Zásady zberu, rezu, prenášania, úpravy, sušenia a uskladnenia rastlinného materiálu. Základné pravidlá výberu a aranžovania okrasných rastlín. Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek. Viazanie kytíc, vencov. Zásady ošetrovania rezaných kvetov. Výstavky výsledkov aranžovania.</p>	<p>rastlín. Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dopestovanie okrasných rastlín. Vedieť pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce.</p> <p>Poznať vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie. Poznať zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu. Osvojiť základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu. Aranžovanie kvetín a okrasných rastlín pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).</p>
---	--	--

4. Stravovanie a príprava jedál 3 hodiny

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Vie sa vhodne správať počas stolovania.</p> <p>Dodržiava pravidlá stolovania a spoločenského správania. Vie poskytnúť (zabezpečiť) pomoc pri úraze.</p>	<p>Technika v kuchyni - význam. Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre detí. Výber, nákup a skladovanie potravín . Z hľadiska zdravej výživy akcent v tematickom celku je na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potraviny rastlinného pôvodu, ▪ potraviny živočíšneho pôvodu, ▪ typické potraviny v iných krajinách, ▪ potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje na nich pre spotrebiteľa, ▪ príprava jednoduchého jedla, ▪ príprava narodeninovej torty, ▪ stolovanie. 	<p>Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie. Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm. Vie udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce. Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.</p>

5. Ľudové tradície a remeslá 3 hodiny

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Poznanie vlastných kultúrnych zvykov a tradícií.</p> <p>Poznanie a úcta ku kultúram iných národov/národnostných skupín.</p> <p>Rozvoj kreativity pri zhotovovaní produktov.</p> <p>Tvorivá práca v rozličných sociálnych formách (samostatná práca, práca vo dvojiciach, tímová práca).</p>	<p><i>Skúmanie vlastnej kultúry</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií <p><i>Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Skúmanie vlastných tradícií spojenými s vianočnými a veľkonočnými sviatkami. - Navrhnutie, vytvorenie vianočných (veľkonočných) ozdôb a doplnkov. - Uvažovanie (premýšľanie) o nich význame a využití. <p><i>Spoznávanie ľudových remesiel</i></p> <p>Žiaci posnávajú základné ľudové remeslá, ktoré sa v minulosti vyskytovali v ich regióne (napr. drotárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo ...)</p>	<p>Žiak pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov). Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.</p>

	<p>Skúmajú históriu týchto remesiel. Zhotovujú produkty starých ľudových remesiel.</p> <p>Žiak už v mladšom školskom veku by mal poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pri poznávaní ľudových tradícií žiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov. Patrí k nim drevo, drôt, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera. Ľudové remeslá sú pre niektoré lokality Slovenska charakteristické remeslami. Tie sa môžu poznávať v rámci exkurzií, besied s ľuďmi, ktorí sa špeciálne venujú remeslám, návštevou múzeí a vlastnou aktivitou t. j., zhotovením predmetu, ktorý úzko súvisí s ľudovým remeslom.</p>	
--	---	--

Ochrana života a zdravia

1. Charakteristika učiva

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktických hier a účelových cvičení. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

2. Ciele učiva

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia;
- b) odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- c) psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií;
- d) fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií;

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medzil'udské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami , evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti. Pre dosiahnutie cieľov využíva OŽZ daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôsobené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Na záver deväť ročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií - civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode ;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Obsah a realizácia učiva:

Odbornú zložku učiva naplňajú tematické celky s uvedeným obsahom :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy :

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností. Didaktické hry nezamieňame s cvičeniami v prírode v rámci telesnej výchovy -učivo z turistiky.

Didaktické hry možno vykonať po ročníkoch - triedach. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy :

- vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov - medzi predmetové vzťahy,

- úlohy objektivej ochrany školy,
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TV,
- príprava učiteľov na proces v DH.

Špeciálne školy si upravujú obsah jednotlivých tém, a metodické postupy vo výučbe OŽZ podľa schopností žiakov a priestorových podmienok.

3. Obsah tematických celkov v jednotlivých ročníkoch

3.1. Prvý stupeň základnej školy - primárne vzdelávanie

3.1.1. Obsahové zameranie v prvom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- naša obec - všeobecná charakteristika;
 - evakuácia školy v prípade ohrozenia - postup opustenia školy, miesto zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru;
 - signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení;
 - horľaviny a ich následky;
- ###### b) Zdravotná príprava
- vybavenie domácej lekárničky a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci; nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov;
 - ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy;
 - privolanie pomoci k zranenému;
 - význam symbolu „červený kríž“;
- ###### c) Pohyb a pobyt v prírode
- orientácia v mieste školy a jej okolí;
 - určenie svetových strán podľa slnka;
 - významné budovy a ich účel - zdravotné stredisko, lekáreň, pošta, telefón; predajne, železničná a autobusová stanica, miestny úrad;
 - historické objekty našej obce - pamätné domy, zručaniny, pamätníky, múzeá, galérie;
 - poznávanie zelene v okolí obce;
 - správanie sa k osamelým zvieratám;

3.1.2. Obsahové zameranie v druhom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- možnosti vzniku mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch;
- zoznámenie sa s detskou ochrannou maskou (DM-1, CM3-3/h), určenie veľkosti;

- druhy signálov civilnej ochrany a činnosť žiakov na vyhlásenie varovného signálu „ Všeobecné ohrozenie“;
- evakuácia školy v prípade ohrozenia požiarom;
- protipožiarne stanovište, kde sa nachádza zbor požiarnej ochrany a spôsob jeho privolania;
- nebezpečenstvá pri zaobchádzaní s elektrickým a plynovým zariadením;
- zápalky, zapalovače a horľaviny;

b) Zdravotná príprava

- kedy a kadiaľ do zdravotného strediska;
- správanie sa v čakárni, u lekára a pri školských lekárskych prehliadkach;
- pomoc lekárov chorým a zraneným;
- ochrana pred chorobami, účelné obliekanie;
- ochrana a prvá pomoc pri zistení kliešť'a, uštipnutí zmijou, osou a včelou;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- význam vody v prírode, pitie povrchovej vody;
- jedovaté rastliny, jedovaté huby;
- zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode;
- zvieratá vo voľnej prírode, nebezpečenstvo besnoty;
- značenie turistických chodníkov;

3.1.3. Obsahové zameranie v treťom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- evakuácia žiakov pri ohrození školy a jej okolia - prírodné katastrofy, živelné pohromy a výhražné správy;
- varovné signály CO a činnosť žiakov pri ich vyhlásení;
- druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlasovania;
- poloha školy, ulice, oboznámenie sa so zdrojmi ohrozenia;

b) Zdravotná príprava

- všeobecné zásady ochrany zdravia aplikované na časti ľudského tela a časti tváre; starostlivosť o chrup;
- hygiena tela, bielizne, šiat;
- správna životospráva - jedlo, spánok, oddych, učenie;
- ošetrovanie a obväzovanie prstov ruky, lakt'a, oka, hlavy;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- okolie našej obce, stanovište našej školy;
- orientácia podľa poludňajšieho tieňa;
- približné určovanie významných budov a iných dominant v okolí podľa svetových strán;
- tvary zemského povrchu - rovina, pahorkatina, vysočina, kopec, hora, úbočie, svah, úpätie;
- chránené územie, objekty a prírodné útvary v obci a jej okolí;

3.1.4. Obsahové zameranie vo štvrtom ročníku

- a) Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana
- nebezpečné látky v okolí školy (amoniak, chlór a pod.), zásady ochrany, prvá pomoc pri zasiahnutí organizmu;
 - použitie detskej ochrannej masky, nasadzovanie spolužiakovi (DM-1, CM3-3/h);
 - význam a použitie improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany - protichemickej a protiradiačnej;
 - ukážka detského ochranného vaku (DV-75) a detskej kazajky; (DK-88);
 - činnosť pri varovných signáloch CO;
 - zásady vykonania čiastočnej hygienickej očisty;
- b) Zdravotná príprava
- starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu;
 - zdravie a choroby, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi;
 - obväzovanie nohy, kolena, lýtka, stehna;
 - jednoduché obväzovanie ovínadlami a šatkami pri povrchovom poranení rúk, nôh, prstov;
- c) Pohyb a pobyt v prírode
- určovanie hraníc SR a susediacich štátov na mape;
 - určovanie nadmorských výšok na mape okolia;
 - jednoduchý odhad krátkych vzdialeností;
 - jednoduchý náčrt pochodu, kresba okolia stanovišťa - panoráma;
 - čítanie z mapy- podľa farieb a topografických značiek;
 - určovanie svetových strán na mape a podľa mapy;
 - starostlivosť o lesné zvieratá a vtáctvo;
 - význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu;
 - zásady uhasenia ohniska;

Ročníkový vzdelávací štandard učiva ochrany života a zdravia pre primárne vzdelávanie v základných školách s exemplifikačnými úlohami

T e m a t i c k ý c e l o k : Riešenie mimoriadnych udalostí - civilná ochrana
1. ročník

Obsahový štandard:

Naša obec - všeobecná charakteristika. Varovný signál. Povinnosti a činnosti žiakov pri vyhlásení signálov pri vzniku mimoriadnych udalostí. Spôsob evakuácie školy v prípade ohrozenia požiarom. Základné druhy horľavín a ich následky.

Výkonový štandard:

1. Varovné signály a činnosť žiakov po varovaní

1.2 Poznať signál „Všeobecné ohrozenie“ a činnosť po jeho vyhlásení.

1.2.1 Povedz, ako sa dozvieš o hroziacom nebezpečenstve.

- 1.2.2 Uved', aký tón vydáva siréna pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.
- 1.2.3 Povedz, čím sa líši signál „Všeobecné ohrozenie“ od signálu „Ohrozenie vodou“.

2. Evakuácia školy v prípade ohrozenia

- 1.1 Poznať činnosti pri opustení školy v prípade ohrozenia.
 - 2.1.1. Vymenuj, ktoré materiály v škole, triede sú horľavé.
 - 2.1.2. Ukáž, kde stojíš v skupine pred odchodom z triedy.
 - 2.1.3. Povedz, ktorou cestou pôjdeš z triedy po vyhlásení signálu v prípade ohrozenia.
 - 2.1.4. Uved' príklad, kedy sa evakuuje škola.
 - 2.1.5. Urči miesto, kde sa v škole nachádza sklad civilnej ochrany.

2. ročník

Obsahový štandard:

Možnosti vzniku mimoriadnych udalostí. Druhy varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Spôsob evakuácie. Detská ochranná maska a jej použitie. Pravidlá správania sa v prípade ohrozenia požiarom. Protipožiarne stanovište. Nebezpečenstvo hroziace pri manipulácii so zápalkami, zapal'ovačmi a horľavinami, s elektrickým a plynovým zariadením.

Výkonový štandard:

1. Mimoriadne udalosti - možnosti vzniku

- 1.1 Poznať riziká, ktoré ohrozujú život, zdravie, majetok.
 - 1.1.1 Charakterizuj svojimi slovami pojem mimoriadna situácia, udalosť.
 - 1.1.2 Povedz aspoň dve možnosti vzniku mimoriadnej udalosti v prírode a na objektoch.
 - 1.1.3 Povedz, kde v blízkosti školy a tvojho bydliska môže dôjsť k vzniku mimoriadnej udalosti.
 - 1.1.4 Urči, ako znie tón pri vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“.

2. Požiarna ochrana

- 2.1 Osvojiť si pravidlá evakuácie pri ohrození požiarom.
 - 2.1.1 Popíš únikovú cestu v prípade vyhlásenia evakuácie pri vzniku požiaru.
 - 2.1.2 Uved', kto a ako vyhlási signál „Horí“ na škole.
 - 2.1.3 Povedz, komu a ako je potrebné ohlásiť požiar.
- 2.2 Poznať nebezpečenstvo pri manipulácii s materiálom umožňujúcim vznik požiaru.
 - 2.2.1 Vysvetli nebezpečenstvo použitia otvoreného ohňa v blízkosti horľavých a výbušných látok.

- 2.2.2 Urči, kde v škole sú umiestnené hasiace prístroje.
- 2.2.3 Povedz, čo všetko je potrebné skontrolovať pred odchodom z domu do školy, aby nedošlo k požiaru.

3. Prostriedky individuálnej ochrany

- 2.3 Poznať základné prostriedky ochrany jednotlivca.
- 2.3.1 Vymenuj bežné dosiahnuteľné prostriedky ochrany jednotlivca.
- 2.3.2 Povedz, pomocou čoho a ako sa zisťuje veľkosť ochrannej masky.

3. ročník

Obsahový štandard:

Charakteristika jednotlivých druhov mimoriadnych udalostí. Druhy a spôsob vyhlásenia varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Možné zdroje ohrozenia vzhľadom na polohu školy. Spôsob evakuácie v prípade ohrozenia školy a jej okolia - havária, živelná pohroma, katastrofa.. Povinnosti žiakov pri organizácii evakuácie.

Výkonový štandard:

1. Mimoriadne udalosti

- 2.4 Poznať druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlásenia.
- 2.4.1 Charakterizuj živelnú pohromu, haváriu, katastrofu.
- 2.4.2 Povedz, čo urobíš keď zaznie siréna a nenachádzaš sa v škole ani doma, ale vonku.
- 2.4.3 Povedz, ako sa dozvieš o hroziacom nebezpečenstve a vzniku mimoriadnej udalosti.
- 2.4.4 Uved', ako dlho počuť sirénu pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.
- 2.4.5 Uved' miesta možností vzniku mimoriadnych udalostí v okolí školy, bydliska.
- 2.4.6 Vymenuj najčastejšie požiarne nedostatky (závady) v škole, v domácnosti.

2. Evakuácia

- 2.1 Osvojiť si základné zákony pri evakuácii školy.
- 2.1.1 Povedz, ako sa môžeme evakuovať z ohrozeného priestoru.
- 2.1.2 Vymenuj, ktoré veci sa odporúčajú vziať si so sebou pri evakuácii - evakuačná batožina.
- 2.1.3 Uved' hmotnosť evakuačnej batožiny pre deti.

3. ročník

Obsahový štandard:

Nebezpečné (zdraviu škodlivé) látky. Možnosti výskytu nebezpečných látok v okolí školy. Predlekárska pomoc v prípade zasiahnutia organizmu zdraviu škodlivými látkami. Opatrenia na ochranu životov, zdravia v prípade vzniku mimoriadnej udalosti. Čiastočná hygienická očista a jej význam pre ochranu zdravia. Detské ochranné prostriedky (ochranná maska, kazajka, vak), ich význam a použitie.

Výkonový štandard:

1. Nebezpečné látky - druhy, zásady ochrany

- 1.1. Získať prehľad o nebezpečných látkach vyskytujúcich sa okolí školy a bydliska.
 - 1.1.1 Vymenuj aspoň tri priemyselné podniky (závody), ktoré v okolí školy a bydliska pracujú s nebezpečnými látkami
 - 1.1.2 Povedz, ktoré zdraviu škodlivé látky poznáš.
 - 1.1.3 Urči, v ktorom smere sa šíri nebezpečná látka pri poveternostných podmienkach a ktorým smerom opustíš ohrozený priestor.
 - 1.1.4 Povedz načo môžu byť použité nebezpečné látky v prípade teroristického útoku.

2. Detské prostriedky individuálnej ochrany

- 2.1 Poznať základné prostriedky ochrany detí.
 - 2.1.1 Vymenuj najzákladnejšie prostriedky detskej ochrany dýchacích ciest a očí.
 - 2.1.2 Uved' vek detí pre použitie ochrannej masky DM 1.
 - 2.1.3 Vymenuj najznámejšie prostriedky na improvizovanú ochranu celého tela.
 - 2.1.4 Urči, v akej polohe je maska v prípade jej nasadenia.
 - 2.1.5 Uved' základné činnosti pri čiastočnej hygienickej očiste tela a vysvetli jej význam.

T e m a t i c k ý c e l o k : Pohyb a pobyt v prírode

1. ročník

Obsahový štandard:

Orientácia v mieste školy a jej okolí. Osvojiť si vedomosti, zručnosti a pohyb v teréne podľa prírodných úkazov. Základné informácie o významných budovách a ich účele. Historické objekty v obci a jej okolí.

Výkonový štandard:

1. Orientácia v mieste školy a jej okolí

1.1 Poznať svoju školu.

1.1.1 Uved' názov ulice, na ktorej sídli škola.

1.1.2 Urči miesto tvojej triedy v budove školy.

1.1.3 Ukáž na pláne školy jedáleň, telocvičňu, východ z budovy.

1.2 Poznať okolie školy.

1.2.1 Vymenuj najmenej dve ulice, ktorými prechádzaš cestou z domu do školy.

1.2.2 Uved' presnú adresu svojho bydliska.

2. Určovanie svetových strán

2.1 Poznať svetové strany

2.1.1 Ukáž, kde na obzore vychádza a kde zapadá slnko.

2.1.2 Vysvetli určovanie svetových strán podľa slnka.

3. Významné budovy a ich účel

3.1 Poznať významné budovy v mieste bydliska a školy.

3.1.1 Popíš presné miesto, kde sa nachádza zdravotné stredisko v obci.

3.1.2 Uved' približné miesto pošty.

3.1.3 Vymenuj dopravné prostriedky pomocou ktorých sa dostaneš do školy.

3.1.4 Zhotov jednoduchý náčrt dôležitých budov v okolí školy a mieste bydliska.

2. ročník

Obsahový štandard:

Význam vody v prírode a jej konzumácia. Zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode. Jedovaté huby. Značenie turistických chodníkov.

Výkonový štandard:

1. Príroda - charakteristika a význam

1.1 Charakterizovať význam vody v prírode.

1.1.1 Povedz, ktorá rieka preteká v mieste tvojho bydliska, alebo okolí.

1.1.2 Povedz, čím sa znečisťuje voda v prírode.

1.2 Poznať jedovaté huby.

1.2.1 Rozlíš jedovaté huby na obrázku.

2. Správanie sa a pohyb v prírode

2.1 Poznať zásady pohybu a pobytu v prírode.

2.1.1 Povedz, prečo nemáme poškodzovať prírodu.

2.1.4 Opíš, možné následky nesprávneho ukrytia pred bleskom.

2.2. Poznať turistické chodníky

2.2.1 Urči miesto, kde sa nachádza najbližší turistický chodník v okolí školy, obce.

2.2.2 Popíš, ako sa označujú turistické chodníky.

3. ročník

Obsahový štandard:

Okolie obce, chránené územia, objekty a prírodné útvary. Orientácia podľa poludňajšieho tieňa. Hlavné a vedľajšie svetové strany. Významné budovy a dominanty v okolí. Tvary zemského povrchu.

Výkonový štandard:

1. Orientácia v teréne

1.1 Poznať stanovište a okolie školy.

1.1.1 Urči najvýhodnejšie miesto v okolí školy na pozorovanie.

1.1.2 Povedz, ako určujeme svetové strany podľa tieňa.

1.1.3 Urči hlavné svetové strany podľa poludňajšieho tieňa.

1.1.4 Vymenuj hlavné a vedľajšie svetové strany.

1.2 Určiť významné budovy podľa svetových strán.

1.2.1 Ukáž hlavné svetové strany pred vchodom do školy.

1.2.2 Nakresli, čo dôležité sa nachádza severne, východne, západne a južne od vchodu do školy.

1.2.3 Povedz, ktoré sú hlavné časti kompasu, alebo buzoly.

1.2.4 Urči, na ktorú svetovú stranu ukazuje tmavý koniec strelky.

1.2.5 Urči pomocou kompasu alebo buzoly, čo sa nachádza od vášho stanovišťa na vedľajších svetových stranách.

2. Tvárnosť krajiny

2.1 Charakterizovať tvárnosť okolia obce, mesta.

2.1.1 Uved' rozdiel medzi rovinou a pahorkatinou.

2.1.2 Povedz, ktorý je najvyšší vrch v okolí obce.

2.1.3 Opíš Vysoké Tatry z hľadiska tvárnosti.

4. ročník

Obsahový štandard:

Hranice Slovenskej republiky a ich poloha k susedným štátom na mape. Význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu. Základné zásady pri táborení v prírode. Základné úkony práce s mapou - určovanie svetových strán podľa mapy, čítanie z mapy podľa farieb a základných topografických značiek, určovanie nadmorských výšok a jednoduchý odhad krátkych vzdialeností. Jednoduchý náčrt pochodu, panoramatický náčrt.

Výkonový štandard:

1. Mapy, základné činnosti pri práci s mapou

1.1 Vedieť základné úkony pri práci s mapou.

1.1.1 Určiť na mape sever a ostatné svetové strany.

1.1.2 Uvedť štáty, s ktorými máme spoločné hranice.

1.1.3 Ukázať na mape miesto kde žiješ.

1.2 Poznať základné topografické značky a čítanie z mapy.

1.2.1 Určiť na mape Slovenska najznámejšiu nížinu a vysočinu.

1.2.2 Uvedť farbu, ktorá sa používa pre označenie riek a jazier na mape.

1.2.3 Nájsť na mape dve jaskyne.

1.3 Poznať obsah mapy.

1.3.1 Povedz, podľa čoho určíš, kde je na mape sever.

1.3.2 Povedz, akou topografickou značkou sa značí obec, cesty a železnice.

1.3.3 Ukázať na mape vrstevnicu a charakterizuj ju.

1.3.4 Určiť výškový rozdiel dvoch ľubovoľných bodov na mape.

1.3.5

2. Typy náčrtov a zhotovenie jednoduchého náčrtu

Zhotovenie jednoduchých náčrtov pochodu.

Nakresli jednoduchý plán (situačný náčrt) ulice, na ktorej sa nachádza škola..

Popíš rozdiel medzi situačným a panoramatickým náčrtom.

Vedieť vysvetliť odhad vzdialeností.

Určiť dĺžku svojho kroku a dvojkroku.

Opíš spôsob jednoduchého odhadu vzdialenosti krokováním.

T e m a t i c k ý c e l o k : Zdravotná príprava

1.ročník

Obsahový štandard:

Význam poskytnutia prvej pomoci. Vybavenie domácej lekárničky a jej využitie.

Nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov. Význam symbolu „Červený kríž“.

Spôsob privolania pomoci k zranenému. Ošetrovanie jednoduchých poranení rúk, nôh a hlavy.

Výkonový štandard:

1. Prvá pomoc s použitím domácej lekárničky

Poznať a charakterizovať prvú pomoc.

Povedz, komu je potrebné nahlásiť úraz.

Nakresli znak (symbol) Červeného kríža, ktorý vidíš na lekárničke,

- 1.2 Poznať funkciu domácej lekárničky.
- 1.2.1 Povedz, prečo deti nesmú svojvoľne užívať lieky.
- 1.2.2 Vymenuj tri lieky alebo zdravotné pomôcky, ktoré by nemali chýbať v domácej lekárničke.
- 1.2.3 Uved' tri najdôležitejšie poväzové pomôcky.
- 1.2.4 Povedz, kde všade by nemala chýbať lekárnička.
- 2. *Jednoduché rany*
- 2.1 Poznať postup ošetrovania jednoduchých poranení.
- 2.1.1 Urči, akým prostriedkom vyčistíš ranu.
- 2.1.2 Vysvetli, na čo slúžia rýchloobväzy (náplasti).
- 2.1.3 Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny chrbtu ruky.

1. ročník

Obsahový štandard:

Návšteva lekára v zdravotnom stredisku. Správanie sa v zdravotníckych zariadeniach. Úloha lekára pri pomoci chorým a zraneným. Prevencia pred chorobami a preventívne opatrenia proti uštipnutiu hmyzom.

Výkonový štandard:

1. Významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia

- 1.1 Poznať významné zdravotnícke zariadenia.
- 1.1.1 Uved', kde sa nachádza zdravotné stredisko v mieste tvojho bydliska.
- 1.1.2 Opíš, na aký účel slúži ľuďom nemocnica.
- 1.1.3 Vysvetli, ako sa správať v čakárni u lekára.

2. Starostlivosť o zdravie

- 2.1 Poznať zásady starostlivosti o zdravie.
- 2.1.1 Vysvetli význam povolania lekár.
- 2.1.2 Uved', akých lekárov si navštívil a ako pomáhajú chorým a raneným.
- 2.1.3 Povedz, ktorým športom si upevňuješ zdravie.
- 2.1.4 Uved', aká strava je pre človeka najzdravšia.

3. Nepríjemné poranenia

- 3.1 Poznať zásady ošetrovania nepríjemných poranení.
- 3.1.1 Uved', na aké poranenie použiješ studený obklad.
- 3.1.2 Povedz, pomocou čoho vytiahneš žihadlo zapichnuté v koži.
- 3.1.3 Povedz názov jediného jedovatého hada u nás.
- 3.1.4 Charakterizuj, ako vyzerá miesto so zahryznutým kliešťom.

2. ročník

Obsahový štandard:

Zásady ochrany zdravia. Hygiena tela a starostlivosť o chrup. Správna životospráva. Ošetrovanie a obväzovanie rán na prstoch ruky, lakt'a, oka a hlavy.

Výkonový štandard:

1. Ochrana zdravia

1.1 Poznať časti ľudského tela a zásady správnej životosprávy.

1.1.1 Vymenuj hlavné časti ľudského tela.

1.1.2 Povedz, ako sa máš správne starať o svoje zuby.

1.1.3 Povedz, prečo človek potrebuje pravidelný a dostatočný spánok.

1.1.4 Vymenuj základné zásady správnej životosprávy.

2. Prvá pomoc pri poranení hornej končatiny a hlavy

2.1 Poznať zásady ošetrovania a obväzovania.

2.1.1 Vysvetli, prečo je potrebné každé poranenie okamžite ošetriť.

2.1.2 Popíš, ako by si ošetril povrchové poranenie hlavy.

2.1.3 Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny lakt'a.

2.1.4 Na poranené prsty ruky použi správny obväz.

3. ročník

Obsahový štandard:

Základné životné funkcie ľudského organizmu a ich význam. Hodnota zdravia, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi. Pojmy prvej pomoci. Obväzová technika kolena a lýtka. Použitie trojrohej šatky pri znehybnení hornej končatiny. Zásady poskytovania prvej pomoci pri jednoduchých poraneniach.

Výkonový štandard:

1. Základné životné funkcie

1.1. Poznať, kedy človek potrebuje prvú pomoc.

1.1.1 Povedz, čo patrí k základným životným funkciám ľudského tela.

1.1.2 Uved', ako realizujeme kontrolu vedomia.

1.1.3 Ukáž na spolužiakovi, kde položíme ruky pri kontrole dýchania.

1.1.4 Ukáž miesta, kde nahmatáme pulz.

2. Praktické precvičenie obväzovej techniky pri jednoduchých poraneniach horných a dolných končatín

2.1 Poznať zásady obväzovej techniky.

2.1.1 Uved', kedy používame obvinadlo a kedy šatkový obväz.

- 2.1.2 Vysvetli, na čo musíme dávať pozor pri prikladaní obvinadla.
- 2.1.3 Demonštruj, ako sa prikladá obvinadlo.
- 2.1.4 Ukáž dva spôsoby ako upevníme koniec obvinadla.
- 2.1.5 Demonštruj na spolužiakovi špirálový obvaz lýtka a znehybnenie hornej končatiny trojrohou šatkou.

4. Proces:

Učivo „ Ochrana života a zdravia“ má niekoľko špecifík a odlišností od ostatných vyučovacích predmetov v základnej škole. Základným znakom učiva OŽZ je, že hoci nemá vyučovací predmet, je učivo pre žiakov prvej a druhej zdravotnej skupiny povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie učiva je zamerané prípravou žiakov v koedukovanej forme na správne činnosti a konania v prípade vzniku nebezpečnej mimoriadnej situácie. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti.

Zvláštnosťou učiva OŽZ je viac tematický obsah navzájom nie podobný. Pre osvojovanie vedomostí a zručností sa využívajú najmä didaktické hry, prípadne niektoré vhodné poznatky z iných oblastí vzdelávania. Používané metódy rešpektujú bežné didaktické postupy, žiada sa však uplatňovať menej verbálne a viac názorné metódy, cvičenia a kontroly. Dôležitú funkciu plnia aktivizujúce a motivačné hodnotenia, samostatné alebo skupinové činnosti. Žiaci majú v priebehu osvojovania učiva získať poznatky o potrebnosti a nenahraditeľnosti učiva pri vzniku a priebehu mimoriadnej situácie. Odporúčame spracovať a skoordinať učivo vybraných vyučovacích predmetov k jeho využitiu v medzipredmetových vzťahoch v prospech učiva OŽZ. Prvky učiva sú zapracované do učebných osnov povinných predmetov (telesná výchova, vlastiveda, prvouka, výtvarná výchova) a sú ich integrálnou súčasťou.

Rozdielnosť v procese vyučovania učiva OŽZ je, že sa realizuje prevažne mimo učební so špecifickým materiálom a učebnými pomôckami. Dávame na zváženie zaradenie niektorých tém do DH vzhľadom na :

- priestorové podmienky školy,
- blízkosť vhodného terénu,
- dostupnosť materiálu a pomôcok na precvičovanie,
- náročnosť, alebo neprimeranosť požiadaviek a úloh na žiakov vzhľadom na pohlavie a vek,
- odbornú pripravenosť pedagogických pracovníkov.

Na procese realizácie učiva sa okrem tém vo vybraných povinných predmetoch, didaktických hier podieľajú aj :

- školský režim (disciplinovanosť a kolektivismus),
- civilná ochrana a objektová ochrana,
- záujmová činnosť (príprava mladých zdravotníkov, požiarnikov, záchranárov CO, športových strelcov a pod.),
- spolupráca so špecifickými organizáciami a združeniami ako Armáda SR, Slovenský skauting, Sokol, Orol, SČK, Slovenský zväz ochrancov prírody, Združenie technických a športových činností SR.

Nakoľko sa učivo nerealizuje v samostatnom predmete, je potrebné, aby riaditeľ školy zabezpečením a usmernením učiva poveril zodpovedného učiteľa. Osobitnú pozornosť je treba venovať príprave a rozširovaniu materiálového zabezpečenia výučby, ktoré vzhľadom na prevažujúci praktický charakter výučby bezprostredne ovplyvňuje kvalitu plnenia cieľov.

Poverení organizátori zodpovedajú za účelné sklbenie organizačnej a metodologickej stránky tejto náročnej formy vyučovania. Odporúča sa vypracovať námetovú situáciu a túto spojiť so súťažením tried po ročníkoch. Vzhľadom na priestorové a materiálne ťažkosti je vhodné v jeden deň organizovať didaktické hry maximálne s tromi triedami.

Bezpečnostné opatrenia pri didaktických hrách na školách

Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní didaktických hier zodpovedá vedúci didaktických hier, ktorý je povinný :

- organizovať označenie priestoru DH a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraničenie nebezpečných priechodov a miest,
- označiť miesta imitácie a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií,
- udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
- spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci didaktických hier,
- kontrolovať osobne a prostredníctvom svojich zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.

Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas didaktických hier sú zodpovední vedúci na jednotlivých pracoviskách, ktorí sú povinní :

- oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
- oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
- kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

Počas didaktických hier je zakázané :

- prevážať imitačné prostriedky spoločne s osobami,
- používať nesprávnu či poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
- pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
- používať rádiové stanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
- používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky, používať ich improvizáciu,
- rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
- používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov). Dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydľia a komunikácií,
- uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
- zbierať nepoužitú - nevybuchnutú imitačnú prostriedky a demontovať ich,
- vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
- dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
- pohybovať sa v nebezpečných miestach,
- vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
- rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia:

- dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte
- (mieste),
- pri činnosti v rámci účelového cvičenia zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
- zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
- uskutočniť prieskum predpokladaných miest účelového pre didaktické hry,
- priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
- nedovoliť prekročenie noriem pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

Pri činnosti v lesných priestoroch :

- Uskutočniť prieskum a označiť nebezpečné a nepriechodné miesta,
- Zaistiť dodržiavanie všetkých protipožiarnych opatrení,
- Zabezpečiť zdravotnícke opatrenia pri možnom úraze, proti uštipnutiu hadom, otravám a pod.

4. Organizácia vyučovania

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania na I. stupni ZŠ. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu ISCED 1. Optimálne požiadavky - podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledné:

- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako štvorročné štúdium.
- Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy a je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.

Formy organizácie primárneho vzdelávania ISCED 1 upravuje § 29 § 30 Zákona o výchove a vzdelávaní z roku 2008.

Naša škola je školou menejtriednou. V rámci tried sa spravidla združujú ročníky 1. a 3. ročník a 2. a 4. ročník.

Keďže sme školou, ktorá poskytuje výchovu a vzdelávanie na I. stupni základnej školy, naši žiaci pokračujú v plnení školskej povinnej dochádzky spravidla v spádovej obci Bidovce.

Pri plnení ŠVP v rámci vyučovania využívame rôznu škálu foriem vyučovania:

- skupinové vyučovanie
- programové vyučovanie
- vyučovanie v rôznom prostredí
- integrované vyučovanie
- individuálne vyučovanie a iné.

V rámci teoretického vyučovania využívame aj rozličné formy učebného procesu ako sú:

- individuálna forma
- skupinové forma

- metódy vysvetľovanie, rozprávanie, dialogické
- besedy
- prácu s knihou
- názorné metódy - demonštračné
- metódy pozorovania
- didaktické hry.

Materiálne podmienky

Vyučovanie všetkých predmetov sa bude realizovať v priestoroch našej školy, školského dvora, ihrisku obce, blízkeho okolia.

Kapacita školy:

- kancelária riaditeľa školy, zborovňa
- odborná učebňa
- trieda
- kotolňa
- hygienické priestory
- šatňa
- knižnica

Naša škola je veľmi dobre vybavená didaktickou technikou a vhodnými učebnými pomôckami.

Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činnosti podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecno-vzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činnosti sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím program. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva

a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy, ktoré sa snažíme zrealizovať podľa platných technických a hygienických noriem: osvetlenie školských priestorov, teplota, nehlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho nábytku. Žiakom i ostatným zamestnancom zabezpečujeme pitný a stravovací režim.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručujeme aktívnou ochranou žiakov pred úrazmi, dostupnosťou prvej pomoci z materiálneho i ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára.

Dodržujeme zákaz fajčenia, pitia alkoholu a používania iných škodlivín v škole a v okolí a výrazne označujeme všetky nebezpečne predmety a časti využívaných priestorov a pravidelne zabezpečujeme ich kontrolu.

Žiakov školy pravidelne poučujeme o pravidlách bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zamestnanci školy sa zúčastňujú pravidelných školení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru. Vykonávajú sa pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a následne sa aktívne odstraňujú nedostatky podľa výsledkov revízií.

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom - zistíme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov - individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty,

a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenia žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety. Špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

- Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znamka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi

písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činnosti žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.

7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
 - Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
 - Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
 - Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
 - Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
 - Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
 - Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.
- Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce,

využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.

- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učitelia - vyučujúci si pripravujú Hodnotiaci dotazník a kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje 2 x do roka (1. štvrt'rok, 3. štvrt'rok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a/alebo so sociológom. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne. Iná formu, ktorú chceme odskúšať je písomné zhodnotenie vlastnej aktivity a práce žiakom. Žiaci budú používať techniku voľného písania. Písomné hodnotenie sa píše na triednickej hodine, učiteľ je nestranný. Pri vyhodnotení učiteľ použije primeraný komentár (dodržiava pedagogickú etiku) iba so žiakom samotným, nikdy pred triedou. Hodnotenie písomné a dotazníkom môže žiak následne vyhodnotiť spolu s rodičmi napr. doma.

Hodnotíme nasledovné:

- Prácu v škole: pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomosti, zručnosti a kompetencií.
- Vzdelávacie výstupy: podľa kritérií hodnotenia
- Domácu prípravu: formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- Práce žiakov: didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- Správanie: v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

- Denne.
- Mesačne.
- Štvrťročne.
- Polročne.
- Ročne.

Po ukončení štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v kompetenčnom profile absolventa nášho školského vzdelávacieho

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 - výborný
- 2 - chválitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatočný
- 5 - nedostatočný

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 - veľmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 25% celkovej dochádzky (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie. Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Záverečná skúška sa môže opakovať v zmysle právnych predpisov.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, výstraha triedneho učiteľa, výstraha riaditeľa školy, podmienčné vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú odporúčenia psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

System kontrol a hodnotenia zamestnancov školy

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútorňý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií,

Na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na

kontrolnú činnosť upratovačky a údržbára. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

Cieľom hodnotenie našej školy bude, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na je kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené.

Dôraz budeme klásť na:

- konštatovanie úrovne stavu
- zisťovanie súvislosti a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Budeme pravidelne monitorovať:

- podmienky na vzdelanie
- spokojnosť s vedením školy a s učiteľmi
- prostredie - klímu školy
- priebeh vzdelávania - vyučovací proces, metódy a formy vyučovania
- úroveň podpory žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
- výsledky vzdelávania
- riadenie školy
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov a učiteľov
- kvalita výsledkov.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

V rámci celoživotného vzdelávania pedagogických pracovníkov sme sa zúčastňovali a budeme zúčastňovať rôznych školení, seminárov, prednášok organizovaných kompetentnými organizáciami. Tieto poskytujú dané formy vzdelávania pedagogických pracovníkov zo zákona. V budúcnosti sa chceme zúčastniť štúdiá cudzích jazykov, neustále zvyšovať svoje IKT kompetencie, plánujeme sa vzdelávať aj v obore špeciálnej pedagogiky, aby sme mohli našim žiakom poskytovať vzdelanie na najvyššej možnej úrovni.

